
SERVEIS SOCIALS

L'OBSERVATORI
PER AL
DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE DE LA
GARROTXA

2021

INFORME DEL CONSORCI D'ACCIÓ SOCIAL DE LA GARROTXA PER A L'OBSERVATORI PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE DE LA GARROTXA 2021

[INFORME SOBRE
**L'ESTAT I ACCIÓ
DELS SERVEIS
SOCIALS A LA
GARROTXA**
– ANY 2021]

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	3
2. ANÀLISI SOCIAL DEL CONTEXT I DE LES NECESSITATS SOCIALS PRIORITÀRIES A LA GARROTXA.....	4
2.1. Estructura de la població	4
2.2. L'envelliment de la població.....	5
2.3. El paper del fenomen migratori.....	6
2.4. Riquesa, pobresa i desigualtat.....	9
2.4.1 Mercat laboral	9
2.4.2 Prestacions econòmiques, pensions contributives i no contributives	10
2.4.2.1 Pensions contributives	10
2.4.2.2 Pensions no contributives	11
2.4.3 Exclusió social i renda.....	11
2.5. Índex de vulnerabilitat social	14
2.5.1 Índex de vulnerabilitat social català intracomarcal	15
2.5.2 Índex de vulnerabilitat social dels municipis de la Garrotxa	16
3. LES SITUACIONS DE NECESSITAT SOCIAL	18
3.1. Necessitats per manca d'autonomia	19
3.1.1. Situacions de discapacitat	19
3.1.2. Situacions de dependència	21
3.1.3. L'acció dels serveis socials davant la manca d'autonomia	23
3.2. Necessitats en l'àmbit relacional familiar.....	28
3.2.1. Relacions familiars desestructurades	29
3.2.2. Relacions familiars disfuncionals	30
3.2.3. Situacions de risc social	33
3.3. Necessitats relacions socials i comunitàries	37
3.3.1. Acol·lida i acompanyament a persones migrades	39
3.3.2. Servei d'atenció a la diversitat	40
3.3.3. Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis	43
3.3.4. Servei de veïnatge i convivència	44
3.3.5. Programa de suport a entitats	46
3.3.6. El foment del voluntariat	47
3.3.6. Serveis socioeducatius de lleure	48
3.3 Necessitats materials i instrumentals	48
3.4.1. Dèficit de recursos materials	49
3.4.3. Dificultats per a la inserció socioeducativa	53
3.4.4. Dificultats per a la inserció sociolaboral	55
4. ANNEXOS	56
5. BIBLIOGRAFIA.....	60

1. PRESENTACIÓ

Aquest és el quart any que des del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (CASG) elaborem un informe sobre l'estat i l'acció dels serveis socials a la Garrotxa.

La nostra entitat té la missió de gestionar i facilitar els serveis necessaris a les persones i a la comunitat per millorar el benestar i contribuir a la cohesió social de la comarca de la Garrotxa.

Les realitats socials canviant fan necessari disposar d'indicadors per ajudar-nos a identificar les prioritats de les necessitats socials. Alhora, també es fa necessari recollir de manera continuada les dades i poder comparar-nos per tenir marcs de referència.

Enguany, no podem obviar la crisi mundial provocada per la pandèmia de la Covid-19, que també està generant impactes en les necessitats socials de la població de la comarca.

Pel que fa a l'estructura del contingut, i amb aquesta voluntat de disposar de punts de referència, seguim la proposta de l'Informe de l'estat dels serveis socials de Catalunya que emet el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya. Primer veiem una anàlisi social del context, una primera part on identifiquem indicadors clau i necessitats socials de la comarca i els comparem amb els de Catalunya. En la segona part, molt més vinculada a la nostra organització, posem l'èmfasi en l'acció des dels serveis socials per fer front a les necessitats socials de la comarca. Seguint, també, la proposta de la Generalitat, identifiquem tres grans grups de necessitats socials: instrumentals i materials, d'autonomia i relacions, familiars i comunitàries.

Aquest any hem inclòs en l'informe els Objectius de desenvolupament sostenible, que formen part de l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides, per tal de seguir la línia de treball de **l'Observatori per al desenvolupament sostenible de la Garrotxa** (<http://www.observatorigarrotxa.cat/>), un espai de treball transversal entre diferents agents de la comarca que té la voluntat de disposar de dades objectives per tenir una visió de la comarca que abasti diferents aspectes i que permeti seguir una evolució temporal per prendre decisions en el Pla estratègic comarcal.

2. ANÀLISI SOCIAL DEL CONTEXT I DE LES NECESSITATS SOCIALS PRIORITÀRIES A LA GARROTXA

Els canvis sociodemogràfics, econòmics i culturals que s'esdevenen a Catalunya deriven en transformacions estructurals que fan emergir noves realitats i necessitats socials en el si de les comunitats. En aquest apartat pretenem identificar aquests canvis i veure com s'han generat noves necessitats socials susceptibles de ser ateses per les polítiques socials i, en concret, pels serveis socials.

2.1. Estructura de la població

L'any 2020, la població de la comarca de la Garrotxa ha crescut en 1.030 persones, un increment de població lleugerament superior al de l'any 2019 (+977). Els anys anteriors, però, la població no havia crescut amb tanta força i inclús en alguns períodes va tenir un creixement negatiu.

Any	Població	Diferència
2010	55.439	100
2011	55.597	158
2012	55.855	258
2013	56.106	251
2014	56.036	-70
2015	56.063	27
2016	55.999	-64
2017	56.184	185
2018	56.613	429
2019	57.590	977
2020	58.620	1.030

Taula 1:
Creixement de la població de la
Garrotxa (2010-2020)

Elaboració pròpia. Font: IDESCAT, 2020

De les 58.620 persones que hi ha a la Garrotxa, trobem que 29.419 són homes i 29.201 són dones. Des del 2010 hi havia hagut un major nombre de dones que homes al territori. La taxa de feminització garrotxina és de 99,26 dones per cada 100 homes. Aquesta taxa en els últims anys sempre ha estat entre el 99 i el 100, cosa que indica que sempre hi ha hagut un nombre similar d'homes i dones. A Catalunya, en canvi, la taxa de feminització és del 103,8%.

Tot i això, a la comarca trobem que hi ha un major nombre de dones dins del col·lectiu més grans de 65 anys, valor que s'incrementa a partir dels 85 anys, on la distribució és quasi el doble, amb 1.701 dones i 861 homes.

Pel que fa a la distribució territorial, la major part de la població es concentra a la ciutat d'Olot, que compta amb 35.926 habitants (el 61,3% de la població de la comarca). La resta dels 20 municipis aglutinen 22.694 habitants. D'aquests municipis, tots tenen menys de 3.000 habitants excepte la Vall d'en Bas (3.093) i Sant Joan les Fonts (3.044). Hi ha 12 municipis que tenen menys de 1.000 habitants.

2.2.L'envelliment de la població

La Garrotxa té 11.952 persones més grans de 65 anys i l'índex d'envelliment el 2020 és de 138. Per tant, hi ha 138 persones de més de 65 anys per cada 100 persones menors de 15 anys. El 2019, l'índex era de 136,6 persones. Malgrat ser unes xifres superiors a les de la resta de Catalunya, on és 124,2, cal destacar que la Garrotxa presenta una situació de menys envelliment si ho comparem amb el 2001, quan l'índex va arribar a 180,3. Fins l'any 2012, l'envelliment va anar baixant dràsticament, i llavors es va estabilitzar fins a dia d'avui, que creix o decreix però a un ritme menor. Cal destacar, però, que hi ha poblacions que aquest 2020 superen el 180. És el cas de municipis com Castellfollit de la Roca, les Planes d'Hostoles o Argelaguer, municipi que fins i tot supera els 200, fet que indica un gran desequilibri en l'estructura d'edat de la població.

Observant les dades de sobreenvelliment, veiem que a la Garrotxa hi ha 2.562 persones de més de 85 anys, és a dir, 52 més que l'any anterior. Trobem que a la nostra comarca tenim un índex de 21,5 persones de més de 85 anys per a cada 100 persones majors de 65, mentre que Catalunya obté un índex de 17,1.

En una escala global per comarques de Catalunya, la Garrotxa ocuparia la posició 16 de 42 com a comarca amb més envelliment, i seria la 9 en sobreenvelliment.

Quant a les llars unipersonals, o persones que viuen soles, trobem que, amb dades de l'any passat, 3.097 persones majors de 65 anys viuen soles a la comarca, de les quals 2.121 són dones. A la vegada, hi ha 1.204 persones majors de 85 anys que es troben en

aquesta situació, de les quals 805 són dones. Si creuem els fenòmens d'envelliment, dependència i el de gent gran que viu sola, tot plegat es tradueix en una situació de més demanda de recursos d'atenció social i sanitaris.

2.3.El paper del fenomen migratori

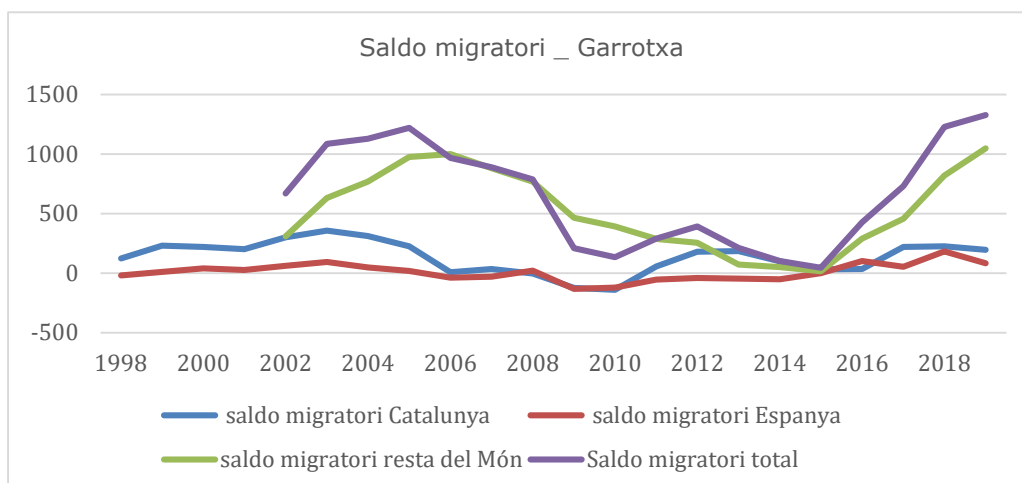
Al final de l'última dècada del segle XX es va iniciar l'arribada d'un contingent important de persones immigrants. Aquest moviment migratori es va intensificar durant la primera dècada del segle XXI.

Aquest creixement sostingut s'atura l'any 2010/2011 i s'inicia una lleugera davallada, tant en el cas de Catalunya com en el de la Garrotxa. A partir del 2016, el creixement de la immigració repunta, i ara hem tornat a xifres prèvies a les de la crisi econòmica.

Cal destacar, però, la diferència entre les migracions a la comarca que provenen de Catalunya i de l'Estat espanyol de les de la resta del món. Com veiem al gràfic 1, el saldo migratori, és a dir, gent que ha arribat a la comarca menys la gent que ha marxat, se sol moure entre la franja dels 200/-200 en les migracions de Catalunya i Espanya. En canvi, el saldo migratori de la resta del món segueix unes tendències molt més marcades i amb unes xifres més altes.¹ Per aquest motiu, quan mirem el saldo migratori total (la suma dels saldos de Catalunya, Espanya i de la resta del món) veiem que és quasi paral·lela a la del saldo migratori exterior. Ara bé, el 2019 van haver-hi 1.324 persones immigrades que van venir de fora d'Espanya, i 1.142 persones van venir d'altres llocs de Catalunya. A priori són xifres força properes, però la diferència és que hi va haver 275 emigracions cap a la resta del món i 947 a la resta de Catalunya. Aquesta última xifra fa que es redueixi el saldo migratori català.

---

¹ Les migracions que provenen de Catalunya o Espanya fan referència a l'últim lloc on residia la persona migrada, no fan referència al seu país d'origen o a la seva nacionalitat.

Gràfic 1: Saldo migratori de la Garrotxa
 Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat. (1998-2019) Dades taula annex 1.

Pel que fa al sexe de les persones immigrades a la Garrotxa, el 2020 hi va haver un 53,4% d'homes i 46,6% de dones. El grup d'edat més nombrós de persones que migren a la Garrotxa és el de entre 15 i 29 anys, que suposa el 36,3% del total.

	Homes	Dones	Total	% sobre la població
De 0 a 4 anys	307	302	609	6,19
De 5 a 9 anys	249	255	504	5,12
De 10 a 14 anys	197	202	399	4,05
De 15 a 19 anys	411	208	619	6,29
De 20 a 24 anys	496	361	857	8,71
De 25 a 29 anys	639	501	1140	11,58
De 30 a 34 anys	547	580	1127	11,45
De 35 a 39 anys	584	546	1130	11,48
De 40 a 44 anys	579	472	1051	10,68
De 45 a 49 anys	427	369	796	8,09
De 50 a 54 anys	300	313	613	6,23
De 55 a 59 anys	212	186	398	4,04
De 60 a 64 anys	152	125	277	2,81
De 65 anys i més	159	164	323	3,28
Total	5.295	4.584	9.843	100

Taula 2: Distribució de la població de la Garrotxa per Franges d'edat.
 Font: Idescat, 2020

Si ens centrem només amb les migracions externes, aquest 2020 trobem que la tendència a l'alça de la població estrangera es repeteix amb xifres similars a les del 2019. Hi ha aproximadament 1.000 habitants estrangers més a la Garrotxa, un 10,7% més (ara

en són 9.843). A la capital de la comarca la variació és força similar 10,2%, en canvi és lleugerament superior que la de la resta de Catalunya (8,7%). Pel que fa al percentatge de població estrangera respecte al total de la població, representen el 16,79% de la comarca, molt a prop del percentatge de Catalunya del 16,2%. A Olot representa un percentatge superior, amb un 21,8%, i de fet és el municipi en què aquest percentatge és més elevat. La Garrotxa és la novena comarca amb més percentatge de població de fora la Unió Europea. S'ha de destacar que sense l'arribada de persones de l'estranger, el saldo migratori no podria compensar la baixa natalitat i, per tant, no hi hauria un creixement de la població i hi hauria un major envelliment.

Per continents, podem observar com el 2020 la població per nacionalitat estrangera predominant a la Garrotxa prové d'Àsia i Oceania (2.667 persones, 27,1% de la població migrada), d'Àfrica (2.514 persones, 25,54%) i de la resta de la Unió Europea (1.883 persones, 19,13%).

La distribució de la població migrada estrangera segueix essent molt heterogènia pel que fa al país d'origen. Trobem fins a 106 nacionalitats que conviuen a la comarca. Els països d'origen que predominen són l'Índia, el Marroc, Romania, Hondures, Xina i Gàmbia. Dos terços de les persones estrangeres tenen la nacionalitat d'algun d'aquests 6 països. En el cas de la població d'origen panjabi sobre el total de població migrada, trobem que és força més alta a la Garrotxa (17,94%) respecte de la seva equivalent a Catalunya (2,35%). Trobem, per tant, diferències al comparar-les amb Catalunya, tant en llocs com en diversitat:

Catalunya	Nombre	%		Garrotxa	Nombre	%
Marroc	238.003	18,9		Índia (Panjab)	1.766	17,9
Romania	90.583	7,2		Marroc	1.324	13,4
Itàlia	69.316	5,5		Romania	1.038	10,5
Xina	65.048	5,2		Hondures	973	9,9
Pakistan	54.571	4,33		Xina	783	7,9
Hondures	49.493	3,9		Gàmbia	754	7,7

Taula 3: Població d'origen migrat a Catalunya
Elaboració pròpia. Font: IDESCAT, 2020

Taula 4: Població d'origen migrat a La Garrotxa
Elaboració pròpia. Font: IDESCAT, 2020

L'estructura d'edats de la població migrada és més jove, per tant, la proporció de dones en edat fèrtil és molt superior entre la població.

2.4. Riquesa, pobresa i desigualtat

2.4.1 Mercat laboral

Durant aquest 2020 hi ha hagut una mitjana mensual de 2.574,7 persones en situació d'atur. D'aquestes, un 46,4% són homes i un 53,6% són dones. És evident l'impacte que ha tingut la COVID-19 en el mercat de treball, ja que el desembre del 2019 hi havia 2.103 persones en situació d'atur, i aquest últim desembre n'hi havia 2.757.

El grup d'edat de 35 a 40 anys és el que més aturats nous ha registrat respecte de l'anterior desembre (100), però, en xifres relatives, el major increment té lloc al grup de 20 a 24 anys, on hi ha un 61 % més de joves en atur respecte de l'any anterior.

Si el setembre del 2019 la taxa d'atur registral era de 7,40%, en el mateix període d'aquest últim any es va enfil·lar fins al 9,56%, és a dir, va pujar més de 2 punts. La taxa d'atur registral mesura la relació existent entre l'atur registrat i una aproximació a la població activa registrada. En el marc global podem veure com la crisi actual ha tallat la lenta recuperació de l'anterior crisi econòmica. Malgrat això, la comarca presenta unes dades millors que Catalunya, que pel mateix període tenia un 13,12% d'atur registral. La Garrotxa va ser la vuitena comarca amb menys atur.

Si fem una anàlisi per sectors, veiem que el sector serveis és el que ha patit una major incidència de la crisi, tant en nombres absoluts com en relatius. Si aprofundim i fem una anàlisi de les branques d'activitat on hi ha hagut aquest increment percentual de l'atur registrat, observem que les més afectades són l'educació —on l'atur augmenta un 53%— i les activitats administratives i els serveis auxiliars —on ha augmentat un 37,93%. A més, aquesta última branca és una de les més nombroses quant a nombre de treballadors i treballadores, és a dir, que quan augmenta l'índex d'atur afecta un major nombre de persones.

D'altra banda, les persones que només tenen estudis secundaris finalitzats són les que han estat més damnificades per l'augment de l'atur. Ara bé, tots els grups dels diversos nivells formatius s'han vist afectats, sense que hi hagi una correlació entre més formació i més o menys creixement de la taxa d'atur. Per exemple, si comparem els mesos de desembre del 2020 amb l'any anterior,

trobem que els aturats amb estudis primaris incomplets han augmentat un 22% i, a l'altre extrem, els aturats amb estudis universitaris de segon i tercer cicle ho han fet un 23%.

2.4.2 Prestacions econòmiques, pensions contributives i no contributives

2.4.2.1 Pensions contributives

El sistema de prestacions contributives consisteixen en pensions econòmiques de diferent format i durada que van generalment supeditades a una prèvia relació jurídica amb la Seguretat Social. Aquest sistema de previsió social, ja sigui públic o privat, estableix sistemes de pensions davant de determinades contingències com ara la vellesa, la malaltia, la invalidesa, la viduïtat o l'orfanat, i que actuen com a mecanismes que sostenen la renda i permeten mitigar situacions de pobresa i exclusió social que se'n desprenen.

Troblem que, el 2019, les pensions contributives mitjanes que es perceben de la Seguretat Social a la comarca de la Garrotxa (962,21 euros) segueixen essent considerablement més baixes que la mitjana de Catalunya (1.041,97 euros).ⁱ

Any	Incapacitat permanent	Jubilació	Viduïtat	Orfenesa
2019	800	8.393	2.593	239
2018	825	8.303	2.616	227

Taula 5: Nombre de persones que disposen d'una pensió contributiva de la Seguretat Social a la Garrotxa. Règim General. Elaboració pròpia. Font: Idescat, 2019

Any	Incapacitat permanent	Jubilació	Viduïtat	Orfenesa
Homes	408	3.974	347	132
Dones	392	4.419	2.246	107

Taula 6: Nombre de persones que disposen d'una pensió contributiva de la Seguretat Social a la Garrotxa per sexe. Règim General. Elaboració pròpia. Font: Idescat, 2019

Any	Incapacitat permanent	Jubilació	Viduïtat	Orfenesa
2019	957,35 €	1075,26 €	651,91 €	380,54 €
2018	924,53 €	1038,21 €	628,52 €	369,11 €

Taula 7: Pensió contributiva mitjana de la Seguretat Social per tipus a la Garrotxa. Règim General. Elaboració pròpia. Font: Idescat, 2019

Sexe	Incapacitat permanent	Jubilació	Viduïtat	Orfenesa
Homes	1.071,62 €	1.365,66 €	443,61 €	373,89 €
Dones	838,41 €	814,1 €	684,1 €	388,74 €

Taula 8: Pensió contributiva mitjana de la Seguretat Social per tipus i sexe a la Garrotxa.
Règim General
Elaboració pròpia. Font: Idescat, 2019

2.4.2.2 Pensions no contributives

Les pensions no contributives per jubilació i invalidesa són per a les persones més grans de 65 anys i els adults amb discapacitat que no poden accedir a les pensions en modalitat contributiva i no disposen de prou renda.

Totes les prestacions, igual com les contributives, són competència de la Seguretat Social, que delega la gestió a les comunitats autònomes. Per complementar els imports d'aquestes prestacions i ajudar a adequar-los a la realitat de la renda mitjana de Catalunya, la Generalitat ha creat una prestació complementària per a les diferents modalitats de prestacions no contributives.

A Catalunya, l'any 2019 es comptabilitzaven 26.353 persones beneficiàries de la pensió no contributiva per invalidesa. Es tracta de població de 18 a 65 anys amb un grau de discapacitat reconegut igual o superior al 65% que no han cotitzat mai a la Seguretat Social, o bé no ho han fet durant prou temps per tenir dret a una pensió contributiva.

A la Garrotxa hi trobem, l'any 2019, 82 persones. La mitjana de la pensió a Catalunya és de 404 € i a la Garrotxa, de 409 €.

Pel que fa a la de jubilació, la pensió a la Garrotxa té una mitjana de 377 euros, mentre que a Catalunya, la mitjana és inferior, concretament de 364 euros.

2.4.3 Exclusió social i renda

L'exclusió social és un procés estructural, multidimensional i dinàmic en què diferents factors condicionen que una situació personal o familiar esdevingui vulnerable i, per tant, implica la manca de participació d'una persona en la vida social, econòmica i cultural de la seva societat.

La comissió europea defineix les persones en situació de pobresa com "aquelles persones, famílies i grups els recursos dels quals (econòmics, socials i culturals) són tan limitats que els exclouen del

nivell de vida que es considera acceptable en la societat en la qual viuen”. Aquest enfocament planteja que una persona és pobra quan està en una situació de desavantatge econòmic i social clar respecte de la resta de persones del seu entorn.

Tot i que no es disposa de dades segmentades i mesurables per comarca, l'Informe de la cohesió social a la Garrotxa. Realitats i reptes de futur (2017) ens indica que a la ciutat d'Olot es pot calcular un 5% de població en situació de pobresa severa, i un altre 5% en situació de vulnerabilitat (prop de 5.500 garrotxins). Aquest indicador es pot complementar amb la renda familiar disponible bruta (RFBD), que en les últimes dades de l'Idescat del 2017 ens indica que és 0,6 punts menys que la mitjana de Catalunya. Aquesta RFBD ha crescut des de 2013, i ha superat les altres comarques gironines, fet que indica un nivell econòmic alt, i és la novena comarca amb més RFBD de Catalunya. Tot i això, no garanteix les disparitats econòmiques estructurals de la població.

La renda familiar disponible per habitant a la Garrotxa sempre s'havia mantingut superior a la catalana, tot i que podem veure com la diferència disminueix amb el pas del anys, i es passa a una renda inferior a partir de 2010.

Renda familiar disponible bruta per habitant (milers d'euros) *			
Any	Catalunya	la Garrotxa	Olot
2005	14.9	16.0	15.8
2006	15.6	17.3	16.9
2007	16.3	17.4	17.2
2008	17.4	18.1	17.5
2010	16,8	15,6	15,3
2011	16.7	15,8	15.6
2012	15,8	15.1	14,8
2013	15,8	15.0	14,7
2014	16.0	15,1	14,8
2015	16.6	15,6	15,3
2016	17,0	16,1	15,8
2017	17,2	16,6	16,2

Taula 9: Renda familiar disponible bruta per habitant (milers d'euros)

*sense dades per als anys 2009

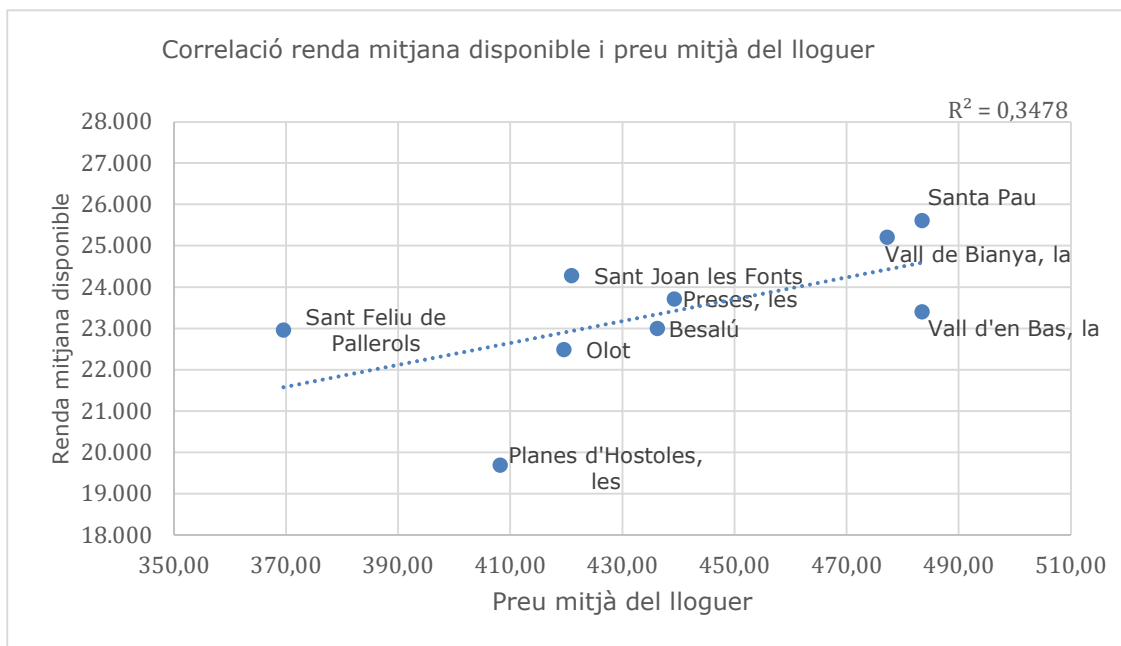
Elaboració pròpia. Font: IDESCAT,

Si observem municipi per municipi, veiem que les xifres varien. Dels municipis que tenim dades (només dels que tenen més de 1.000 habitants), trobem que les Planes d'Hostoles és el que tenia el 2018 una renda disponible mitjana més baixa, amb 19.699 € anuals, mentre que la més alta era la de Santa Pau, amb 25.615 €. Aquest últim municipi és l'únic que presenta una renda superior a la mitjana catalana (25.544 €). En canvi, excepte les Planes i Olot, la resta de municipis superaven la renda de la província de Girona, que era de 22.866 €.

Renda disponible mitjana	
Municipi	import
Planes d'Hostoles, les	19.699
Olot	22.493
Sant Feliu de Pallerols	22.968
Besalú	23.004
Vall d'en Bas, la	23.405
Preses, les	23.721
Sant Joan les Fonts	24.284
Vall de Bianya, la	25.209
Santa Pau	25.615

Taula 10: Renda familiar disponible mitja per habitant (milers d'euros) 2018
Elaboració pròpia. Font: AEAT

Cal destacar, però, que un major nivell de renda pot no evitar una situació de pobresa o escassetat al municipi. Si per exemple ens fixem en el preu del lloguer, observem que el preu mitjà d'aquest 2020 va des dels 386 € mensuals de Castellfollit de la Roca, als 608 € de Mieres (annex 2). Si creuem les dades del 2018 dels municipis que tenim disponibles, trobem que hi ha una correlació positiva ($R = 0,59$) entre la renda mitjana disponible i el preu mitjà del lloguer. És a dir, els municipis amb més renda també solen tenir un lloguer més car. Tot i així, no tenim prou mostres per a una conclusió ferma, i caldria analitzar el cas amb més profunditat. Aquesta correlació, tot i que podria ser més forta, tan sols ens indica que no podem descartar que hi hagi casos de vulnerabilitat econòmica en els municipis amb més renda.

Gràfic 2: Correlació entre la renda mitjana disponible i el preu mitjà del lloguer, 2018
Font: Elaboració Pròpia amb dades d'Idescat

A la comarca, la Garrotxa en una relació entre renda i lloguer de l'habitatge, està en una posició intermèdia respecte de les altres. Ocupa el lloc 17 de 42 com a millor relació renda/preu del lloguer.

2.5. Índex de vulnerabilitat social

Com hem vist fins ara, hi ha un ampli ventall d'indicadors que mostren l'estat de la comarca. Per tal de fer-ne més fàcil la lectura, hem volgut emprar un índex que analitzés diverses d'aquestes variables. Hem agafat com a referència l'Índex de vulnerabilitat social desenvolupat per la Diputació de Barcelona.ⁱⁱ Aquest índex és una mesura que analitza, a partir de sis indicadors (socioeconòmics, demogràfics i educatius), el grau de vulnerabilitat. L'objectiu és dotar els municipis o territoris estudiats d'un indicador per valorar l'estat. Cal destacar que és un indicador comparatiu, per tant només mostrarà l'estat d'un territori envers els altres territoris també estudiats. Per fer-ho se situa la mitjana de cada indicador a 100, i els diferents territoris prenen valors respecte d'aquesta mitjana. (Per exemple, si un territori té un valor de 102, això vol dir que està en una situació lleugerament superior a la mitjana dels altres territoris.) En el nostre cas, però, no hem pogut emprar tots sis indicadors, ja que no hem pogut aconseguir dades de l'educació. Hem elaborat un índex que compara totes les

comarques de Catalunya, i un altre índex que compara els municipis de la Garrotxa entre si.

2.5.1 Índex de vulnerabilitat social català intracomarcal

Aquest índex compara totes les comarques de Catalunya entre si. Per fer-ho fa servir els indicadors següents: taxa atur registral – setembre 2020, renda familiar disponible bruta per habitant 2017, preu lloguer mitjà contractual 2017/RFDB per habitant 2017, índex de dependència global 2020 i percentatge d'estrangers de fora la Unió Europea 2020.

Municipi	Vulnerabilitat	Municipi	Vulnerabilitat
Baix Penedès	79,25	Ribera d'Ebre	100,27
Alt Empordà	84,14	Garrigues	100,34
Baix Ebre	87,53	Segarra	101,08
Selva	87,94	Bages	101,19
Baix Empordà	87,99	Priorat	101,99
Montsià	89,98	Alt Penedès	102,26
Tarragonès	90,77	Vallès Occidental	103,37
Baix Camp	91,18	Osona	103,99
Gironès	95,05	Baix Llobregat	104,63
Noguera	95,59	Cerdanya	105,28
Pla de l'Estany	96,64	Vallès Oriental	105,62
Barcelonès	96,77	Garrotxa	105,64
Pallars Jussà	97,65	Berguedà	106,50
Maresme	97,78	Solsonès	106,91
Alt Urgell	98,50	Pla d'Urgell	108,55
Garraf	98,57	Conca de Barberà	109,15
Urgell	98,68	Ripollès	109,16
Anoia	98,72	Moianès	112,02
Alt Camp	98,89	Aran	112,34
Segrià	98,91	Alta Ribagorça	113,79
Terra Alta	99,19	Pallars Sobirà	116,21

Gràfic 11: Índex de Vulnerabilitat Català Intracomarcal
Font: Elaboració Pròpia

Com podem veure, la Garrotxa està lleugerament per sobre de la mitjana de Catalunya, concretament seria la desena comarca amb menys risc de vulnerabilitat. L'única de les comarques gironines que la supera és el Ripollès. Cal destacar, també, que la majoria de les altres comarques de la província són a la zona amb més risc de vulnerabilitat.

Les puntuacions de la comarca de cada indicador són les següents:

Indicador	Puntuació
Taxa atur registral	121,13
Renda per habitant	118,02
Relació entre lloguer i renda	112,85
Índex de dependència global	94,85
Percentatge residents de fora la UE	81,32

Gràfic 12: Resultats per variable de la Garrotxa a l'índex de vulnerabilitat
Font: Elaboració Pròpia

Observem com aquestes dades en general encaixen amb l'anàlisi que hem fet anteriorment a cada apartat quan comparàvem la situació de la Garrotxa amb la resta de Catalunya.² Es pot consultar el resultat de tots els municipis a l'annex 3.

2.5.2 Índex de vulnerabilitat social dels municipis de la Garrotxa

Aquest índex compara les dades només entre els municipis de la comarca. Per elaborar-lo hem utilitzat els cinc indicadors següents:

- La taxa d'atur registral (any 2020).
- La base imposable IRPF (2018).
- El preu del lloguer mitjà contractual (2018).
- La base imposable de l'IRPF(2018).
- El percentatge de la població nascuda fora de la unió europea .
- El percentatge de la població de més de 85 anys. ³

Si fem la mitjana aritmètica dels valors, ens surt el següent índex de vulnerabilitat.

² Anteriorment hem vist com la Garrotxa tenia una RFBD que estava 0,6 punts per sota de la mitjana de Catalunya. En canvi, en l'indicador de vulnerabilitat la Garrotxa està sensiblement per sobre de la mitjana. deu Això es deu al fet que la primera mitjana es calcula entre el total de famílies, mentre que la segona es calcula en relació amb les altres comarques. Les tres comarques amb major RFBD (Barcelonès, Baix Llobregat i Vallès Occidental) tan sols són 3 de 42 elements per calcular l'índex de vulnerabilitat, però en canvi suposen més de la meitat de la població de Catalunya.

³ Dels municipis de quals no disposàvem la mitjana del preu del lloguer, els hem donat el valor de la mitjana de la resta de municipis de la Comarca.

Municipi	Puntuació final
Argelaguer	90,33
Besalú	100,13
Beuda	100,11
Castellfollit de la Roca	85,90
Maià de Montcal	97,59
Mieres	110,75
Montagut i Oix	94,14
Olot	88,93
Planes d'Hostoles, les	87,44
Preses, les	115,68
Riudaura	118,22
Sales de Llierca	95,51
Sant Feliu de Pallerols	109,18
Sant Ferriol	91,18
Sant Jaume de Llierca	91,71
Sant Aniol de Finestres	94,63
Santa Pau	104,09
Sant Joan les Fonts	105,48
Tortellà	101,65
Vall d'en Bas, la	112,47
Vall de Bianya, la	104,88

Gràfic 13: Índex de vulnerabilitat municipal a la Garrotxa
Font: Elaboració Pròpia

Els municipis que superen els 100 punts estan marcats en verd i la seva vulnerabilitat és baixa. Especialment els que superen els 110, que tenen una vulnerabilitat molt baixa, en comparació amb la resta de municipis de la comarca. Per contra, els valors marcats en vermell, com més s'allunyen de 100, més alta és la seva vulnerabilitat. Els resultats ens mostren que és el cas de tres poblacions: Olot, les Planes d'Hostoles i Castellfollit de la Roca.

El cas d'Olot presenta resultats força propers a la mitjana en quatre dels cinc indicadors. Ara bé, la variable del percentatge de població nascuda fora la UE té una puntuació de 42,41. Això fa que la mitjana global del municipi baixi fins a 88,93, mentre que si no comptabilitzéssim la població de fora la UE seria de 100,55.

En canvi, els casos de les Planes d'Hostoles i de Castellfollit de la Roca són diferents. En ambdós casos només presenten uns valors de menys vulnerabilitat en el cas de l'atur. Els altres quatre valors estan tots per sota dels 90 punts (vegeu annex 4).

3.LES SITUACIONS DE NECESSITAT SOCIAL

L'actual Llei de serveis socials 12/2007, d'11 d'octubre, diu que “els serveis socials bàsics (de caràcter públic i local) constitueixen un dispositiu d'informació, diagnòstic, orientació, suport, intervenció i assessorament individual i comunitari, a més d'ésser la porta d'entrada habitual al sistema de serveis socials, i l'eix vertebrador de tota la xarxa de serveis socials”.

Aquest any 2020, hem atès 5.124 nuclis familiars i s'han beneficiat del servei 9.912 persones. Això significa un 17% de la població de la Garrotxa.

Si aprofundim en el perfil de les persones que atenem al CASG, veiem que el 70% d'aquestes viuen a Olot, i el 56% són dones. Per edats, destaca el grup de persones que es troben a la franja d'entre 35 i 64 anys, les quals suposen un 29,2% de la població beneficiària. Pel que fa al lloc de procedència, majoritàriament atenem persones de nacionalitat espanyola, en un 67,10% dels casos. La tipologia de famílies que més atenem són les situacions unipersonals, amb un 33%.

Respecte a les problemàtiques detectades des dels serveis socials, la tipologia més abundant és la de salut (una de cada tres problemàtiques són d'aquest grup). També destaquen les problemàtiques econòmiques (un 21%), seguides de les mancances socials (11%) i les laborals (10%).

Des del Servei d'acollida d'Olot s'han atès 2.676 persones, que representen 1.003 nuclis familiars. Podem destacar el següent:

- La principal problemàtica de les persones que han arribat al servei és l'econòmica.
- La complexitat de les condicions de famílies i/o persones en situació administrativa irregular. Un 21% dels nuclis familiars atesos estan en aquesta situació, amb tot el que representa, tant a escala laboral, econòmica, d'accés a les administracions i en les relacions familiars.
- L'habitatge, tant per les condicions precàries o d'infrahabitatge com per la dificultat d'accés (lloguer no accessible, condicions no assolibles...); fins i tot augmenta l'ocupació per raons econòmiques i socials.

Per tal de poder explicar com des del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa responem a aquestes problemàtiques, hem dividit la nostra actuació segons els àmbits de les accions i serveis: *per*

manca d'autonomia, en les relacions familiars, en les relacions comunitàries i en l'àmbit de necessitats materials i instrumentals.

3.1. Necessitats per manca d'autonomia

La manca d'autonomia en una persona suposa l'emergència de diferents necessitats a l'hora de participar en les activitats de la vida diària i de participar en la societat de manera integral i integrada.

Aquesta manca d'autonomia ve definida per dos vectors: la dependència i la discapacitat o diversitat funcional.

3.1.1. Situacions de discapacitat

Tot i la feina que ha fet l'Administració i les diferents institucions que atenen les persones amb discapacitat per conceptualitzar la discapacitat des de perspectives més integradores i que afavoreixin el seu desenvolupament personal i social en igualtat d'oportunitats, cal dir que les necessitats socials demanen una atenció específica i diversificada en cada cas.

Així, la discapacitat o diversitat funcional engloba els dèficits, les limitacions i les restriccions que un individu pot experimentar en la realització d'activitats vitals.

A Catalunya, l'any 2018 hi havia 582.028 persones que tenien una discapacitat reconeguda, cosa que representa un 7,7% de la població. En la franja de més de 45 anys es concentrava el 81% de les persones amb discapacitat.

En el cas de la Garrotxa, les persones que tenen una discapacitat reconeguda representen un 6,1%, dada que s'ha incrementat en 0,4 punts. La població major de 45 anys amb alguna discapacitat suposa el 74% sobre la població total amb alguna discapacitat reconeguda a la comarca.

Les dades comparades entre Catalunya, Garrotxa i Olot del 2018 es troben a les taules 9 a 11. No disposem de dades més actuals.

Persones discapacitades legalment reconegudes 2018			
Franja d'edat	Catalunya	Garrotxa	Olot
0 - 4 anys	3.405 (0,5%)	26 (0,75%)	17 (0,76%)
5 - 15 anys	22.101 (3,8%)	157 (4,5%)	116 (5,2%)
16 - 44 anys	94.482 (16%)	686 (20%)	476 (21%)
45 - 64 anys	201.730 (35%)	1.217 (35%)	782 (35%)
65 - 74 anys	115.915 (20%)	602 (17%)	369 (16%)
+ 75 anys	144.394 (25%)	784 (22,6%)	470 (21%)
TOTAL	582.027	3.472	2.230

Taula 9: Persones discapacitades legalment reconegudes 2018
Elaboració pròpia. Font: Idescat, 2018

La incidència de la discapacitat disminueix a mesura que augmenta el grau d'afectació i les proporcions entre Catalunya i la Garrotxa són molt semblants.

Segons grau de discapacitat per regió i país 2018			
País / regió	Entre 33 i 64%	Entre 65 i 74%	Més de 75%
Catalunya	60%	24%	16%
La Garrotxa	64%	22%	14%

Taula 10: Segons grau de discapacitat per regió i país 2018
Elaboració pròpia. Font: Idescat, 2018

Pel que fa a la tipologia a 2018:

Tipologia de discapacitat segons regió i país 2018		
Tipologia	Catalunya	Garrotxa
Motors	33,6	40,1
Físics no motors	20,3	14,7
Visuals	5,8	5,4
Auditius	5,5	4,0
Psíquics	10,8	16,0
Malalts mentals	19,6	16,0
No consta	3,5	3,2

Taula 11: Tipologia de discapacitat segons regió i país 2018
Elaboració pròpia. Font: Idescat, 2018

Les discapacitats derivades de malaltia mental han protagonitzat l'augment més rellevant entre els diferents tipus de discapacitat, seguides de les que tenen una causa motriu. De fet, els problemes de salut mental tenen una alta prevalença.

Per poder saber si una persona està reconeguda com a persona en situació de discapacitat, existeixen els serveis de valoració i orientació, el CAD.

Els equips de valoració estan formats per un metge o metgessa, un psicòleg o psicòloga i un treballador o treballadora social. Amb aquesta valoració s'acredita legalment el grau de discapacitat, que facilita l'accés a diversos drets, serveis, programes i prestacions. A més, el reconeixement de discapacitat també permet determinar les limitacions de mobilitat i la necessitat o no de l'ajut d'acompanyant.

Fins l'any 2014, aquest servei estava gestionat directament per la Generalitat i, per tant, les persones que havien de fer una valoració s'havien de traslladar a Girona. Ara ja fa 5 anys que el servei es gestiona des del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa.

El nombre de valoracions de discapacitat durant l'any 2020 ha estat de 405 (51 menys que l'any anterior); un 59,5 % correspon a primeres sol·licituds, mentre que el 40,5 % són revisions.

3.1.2. Situacions de dependència

La dependència es defineix com “l'estat de caràcter permanent en què es troben les persones que, per motius derivats de l'edat, la malaltia o la discapacitat, i lligades a la manca d'autonomia o a la pèrdua d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, necessiten l'atenció d'una persona o més, o ajudes importants per dur a terme les activitats bàsiques de la vida diària”.

El tret diferencial entre la discapacitat i la dependència és la necessitat d'ajuda d'una altra persona o recurs.

Quan la necessitat d'ajuda resulta indispensable per dur a terme les activitats bàsiques de la vida diària, diem que perden l'autonomia personal.

Entenem com a activitats bàsiques de la vida diària (ABVD) les tasques més elementals que una persona té per desenvolupar-se amb un mínim d'autonomia i independència en la cura personal, activitats domèstiques bàsiques, mobilitat essencial, reconèixer persones i objectes, orientar-se, entendre i executar ordres o tasques senzilles.

Quantificar les persones en situació de dependència no és una tasca senzilla. La informació més completa disponible prové del barem oficial que la Llei d'autonomia i promoció i atenció a la

dependència (LAPAD) ha establert per a tot el territori espanyol. Això fa que aquesta quantificació no es pugui comparar amb les aproximacions que es fan mitjançant enquestes, que aborden la dependència percebuda per l'individu independentment de si ha passat o no per un procés de valoració.

Mitjançant el Sistema d'autonomia i atenció a la dependència (SAAD) es configura un model de mínims que estableix un contingut comú per a tot el territori de l'Estat espanyol, amb independència que cada comunitat autònoma pugui incrementar la intensitat i la qualitat dels serveis oferts.

Es pretén, així, garantir una assistència bàsica a totes les persones dependents del territori espanyol. L'entrada en vigor de la LAPAD suposa la substitució d'uns serveis assistencials per uns altres de caràcter universal, de manera que els recursos socioeconòmics deixen de ser una barrera d'accés.

La LAPAD ha establert una definició i un barem de dependència vàlids a tot l'Estat. En funció de la freqüència amb la qual una persona necessita ajuda per desenvolupar les activitats bàsiques de la vida diària, es reconeixen tres graus de dependència.

L'any 2007 es va implementar i desenvolupar progressivament la Llei i el que podem aportar són el nombre de persones que s'han valorat i a quantes se'ls ha determinat un grau de dependència, sabent que és possible que altres persones també en situació de dependència no hagin passat pel procés d'avaluació.

Des de principis de 2007, que és quan es comença a aplicar la Llei, fins al 2020, hem valorat a la Garrotxa 8.329 persones, que han tingut reconegut algun grau de dependència i, d'aquestes persones, a 31 de desembre de 2020 teníem 1.297 persones amb prestacions i serveis actius.

Pel que fa al servei de valoració de la dependència, aquest any 2020 s'han fet 604 valoracions (349 primeres valoracions i 255 revisions).

Un cop feta la valoració, les persones que tenen reconegut un grau de dependència hauran de fer un Pla d'atenció individual (PIA) amb la treballadora social del CASG per concretar el recurs més idoni.

3.1.3.L'acció dels serveis socials davant la manca d'autonomia

Les persones que hem atès amb necessitats d'autonomia personal també han rebut l'impacte greu de la crisi provocada per la pandèmia.

- Hem vist persones resignades amb la situació i que l'han acabat acceptant, però també hi ha hagut persones que ho han viscut des del neguit i la por: por de sortir, de relacionar-se, de ser ateses per les cuidadores professionals... Són persones amb deteriorament cognitiu que no han entès què passava. I, en especial, cuidadores familiars que en algun moment s'han vist desbordades per la situació.
- Les mesures de protecció per la pandèmia han implicat el tancament de recursos adreçats a les persones en situació de dependència. Això ha comportat un deteriorament cognitiu, físic i d'estat emocional. La falta de relació i de rutina diària han portat a un augment del desànim. Hi ha hagut sensació d'abatiment i de cansament a mesura que han passat els mesos. I, paral·lelament, les cuidadores no han tingut temps de descans. El fet que les persones grans hagin estat declarades persones de risc ha comportat no poder participar d'activitats i espais de relació.
- El pes important de la cura de les persones amb poca capacitat d'autonomia l'han assumit bàsicament les famílies, que s'han reorganitzat per atendre-les i acompanyar-les. Les famílies s'han sostingut amb el suport de la xarxa familiar i veïnal.
- La solitud s'ha agreujat, especialment en aquelles persones que viuen soles i no tenen familiars.
- El més dolorós per a les famílies ha estat la prohibició de l'acompanyament a la persona que es trobava en una residència o que ha estat malalta, i especialment el fet de no haver pogut acompanyar el familiar en el moment de la mort i, en alguns casos, fins i tot sense haver pogut vetllar-lo.
- Cal destacar, una vegada més, el paper que fa la comunitat, des de les botigues de barri, les farmàcies i les entitats, fins a tot el suport rebut del voluntariat.

3.1.3.1.El Programa d'atenció domiciliària

ODS.3. SALUT I BENESTAR

L'objectiu de Salut i Benestar cerca protegir la vida humana i aconseguir una millor qualitat de vida.

Els europeus cada vegada viuen més, però de mitjana passen un 20% de la seva vida amb problemes de salut. Catalunya té una esperança de vida de les més altes del món. Ara bé, si s'analitza l'indicador d'esperança de vida en bona salut, la població catalana perd lideratge. Les dones catalanes tenen de mitjana 69 anys de bona salut, i els homes 67, per la qual cosa tenim 17 i 13 anys de vida amb mala salut, respectivamentiii. Cal afegir a més, que ens trobem en un procés d'envelliment accelerat, i com hem vist a la comarca l'envelliment és encara major que a la resta de Catalunya.

Des del Consorci treballem perquè totes les persones puguin portar una vida digna i el màxim d'autònoma durant la seva vida. Per tal que ningú quedi fora del seu dret a la salut, treballem des del domicili de la persona, oferint serveis en funció de les dificultats i edats. No ens centrem només en l'individu, sinó que també donem suport a la seva xarxa familiar.

Un dels programes més importants és el Programa d'atenció domiciliària, que disposa de diferents serveis, tots els quals s'han vist impactats per la gestió de la pandèmia provocada per la Covid-19:

- *Servei d'ajuda a domicili:* Conjunt de tasques que es fan a la llar de persones o famílies que es troben, per motius físics o socials, en situacions de mancança d'autonomia temporal o permanent per poder realitzar les tasques habituals de la vida quotidiana. A la Garrotxa hem atès 374 persones, amb un total de 57.424 hores l'any 2020, de les quals 179 són homes i 195 dones, amb una gran incidència en el col·lectiu de persones més grans de 65 anys.
- *Servei d'àpats a domicili:* El servei consisteix en el lliurament a domicili de la persona beneficiària del servei d'àpats equilibrats i saludables en adequades condicions de qualitat i higiene, a fi de garantir la cobertura de les

seves necessitats nutricionals. En el cas de la Garrotxa, se'n beneficien 143 persones.

- *Servei de teleassistència*: Consisteix en la instal·lació d'un aparell molt senzill a l'habitatge de la persona usuària, connectat mitjançant línia telefònica a una central receptora, amb la qual es pot comunicar en cas d'urgència. També es dona un penjoll que permet moure's lliurement per l'habitatge, i fins i tot dutxar-se, amb la seguretat de poder contactar amb la central des de qualsevol lloc de la casa. Es tracta d'un servei adreçat preferentment a les persones més grans de 65 anys, i per això la taxa de cobertura es calcula sobre aquesta franja de població. A 31 de desembre de 2020, a la Garrotxa disposaven del servei 1.397 persones, de les quals 517 tenien entre 65 i 84 anys, i 849 tenien 85 anys o més.
- *Servei de teràpia ocupacional i productes de suport*: És un servei al conjunt de la població adreçat sobretot a persones amb dificultats per fer qualsevol activitat bàsica al seu domicili, amb manca d'autonomia física temporal o permanent, o que es preveu que necessitin adaptacions o adequació de la llar. Des d'aquest servei, iniciat el 2017 conjuntament amb les comarques d'Osona i el Ripollès, s'han atès 130 persones i s'han prestat 116 productes de suport durant l'any 2020.
- *Servei de transport adaptat*: S'han atès 252 persones, 224 de manera continuada i diària, de les quals 124 són persones grans i 100 són persones amb algun tipus de discapacitat.

3.1.3.2. Centre de desenvolupament infantil i atenció precoç

Pel que fa al *Servei d'Atenció Precoç de la Garrotxa*, cal recordar que atén infants de 0 a 6 anys, i que incideix en els trastorns del desenvolupament infantil i les situacions de risc que puguin provocar-los, i està gestionat per INTEGRA, amb un conveni amb el Departament d'Afers Social i famílies. Aquest servei ha atès 359 infants i les seves famílies. El servei també ha donat 18 ajudes d'atenció social.

3.1.3.3. Atenció diürna

Gent gran

Ha sigut un any atípic per la situació dels centres de dia, ja que per la pandèmia es van tancar durant un període. Es va treballar per fer un seguiment de les persones en vulnerabilitat que necessitessin continuïtat d'atenció a la llar. Després de mesos de confinament, només van poder reobrir dos centres de dia en tota la comarca.

A la Garrotxa disposem de 266 places de centres de dia, 141 de les quals són públiques. El CASG, a través de l'empresa GAAVOC, gestiona 117 places en tres dels equipaments que ofereixen aquest servei. Durant el 2020, s'ha ocupat el 52% de les places disponibles del Centre de dia Montsacopa amb 39 persones de mitjana al dia (l'any anterior, l'ocupació era del 94% amb 70 persones de mitjana). Així mateix, ha baixat del 69% al 45% l'ocupació del SAIAR de Llierca.

Persones amb discapacitat

La comarca de la Garrotxa disposa de dos *centres ocupacionals* per a persones més grans de 18 anys, un de l'entitat Integra (que disposa de 19 places) i l'altra de la Cooperativa la Fageda (que ha atès 73 persones al servei ocupacional). També disposem, per a persones amb reconeixement de discapacitat, del centre especial de treball de la Cooperativa la Fageda (140 persones).

3.1.3.4. Atenció residencial

Gent gran

Pel que fa a les residències, cal elogiar l'actuació de les professionals assistencials de la comarca que han estat capaces de fer front a la pandèmia amb uns mitjans que no sempre han estat a l'alçada de les necessitats, especialment a l'inici. A la Garrotxa hi ha 570 places: 361 públiques i 209 privades acreditades.

Discapacitats

A la comarca disposem de diferents *serveis residencials* per a persones amb discapacitat, que no poden viure de manera autònoma, ni soles ni amb la seva xarxa familiar.

Els diferents recursos existents es classifiquen segons l'autonomia de la persona:

- 25 persones en el programa d'autonomia a la pròpia llar
- 4 persones amb llar amb suport

- 36 persones a les llars residències

Aquests recursos estan gestionats per la Cooperativa la Fageda i finançats per la Generalitat.

També comptem amb la Residència Vorariu per a persones amb discapacitat psíquica, que disposa de 20 places i és de titularitat del Consorci d'Acció Social i gestionada per INTEGRA i 2 places habilitades com a “respir”, i que tenen per objectiu facilitar el descans dels familiars. S'hi han atès 20 persones durant el 2020.

3.1.3.5. Atenció a les persones cuidadores

La LAPAD inclou i reconeix el paper que les famílies estan fent en l'atenció a les situacions de dependència. Amb la finalitat de donar cobertura tant a la voluntat de les persones de ser ateses en el seu domicili i pels seus familiars, com a les necessitats de subsistència de les *persones cuidadores*, existeix la prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar. El Sistema per l'autonomia i atenció a la dependència (SAAD) és el recurs que protegeix les situacions actives de dependència per mitjà de les prestacions econòmiques. Així, a la Garrotxa, a 31 de desembre de 2020, hi havia 675 persones que disposaven d'una prestació per cuidadora no professional familiar.

3.1.3.6. Els serveis de tutela

La protecció de les persones majors d'edat a les quals els manca capacitat d'obrar i queden desamparades és assumida per persones jurídiques o entitats sense ànim de lucre que es fan càrrec de la persona incapacitada i, mitjançant la protecció personal i l'administració del patrimoni, n'asseguren el benestar psíquic i material. Els *serveis de tutela* són figures de protecció a les quals es recorre en cas de declaració judicial d'incapacitat total. Aquests serveis permeten garantir la protecció d'aquelles persones que no disposen de família o quan aquesta no pot o no vol fer-se'n càrrec.

A la Garrotxa, aquest tema el treballem amb la Fundació Tutelar de les Comarques Gironines, que tutela totes les situacions de desprotecció, siguin gent gran o persones amb algun tipus de discapacitat i malaltia mental.

L'any 2019 la fundació va atendre 62 persones, mentre que aquest 2020 n'ha atès 76 (de les quals 9 han sigut èxits i 9 altes).

3.2.Necessitats en l'àmbit relacional familiar

La família i les xarxes socials exerceixen un paper fonamental en el desenvolupament vital de les persones. A Catalunya, igual com en altres països d'Europa, aquestes xarxes constitueixen, en molts casos, la provisió principal de protecció social dels seus membres.

Tant les relacions socials i comunitàries, com les pròpies de l'entorn familiar, esdevenen necessitats vitals en les persones. La manca de relacions o l'existència d'unes relacions disfuncionals creen vulnerabilitat o risc en les persones o en l'entorn comunitari.

Els aspectes lligats a la situació de la pandèmia en aquest àmbit relacional són:

- La solitud en la criança dels fills i filles. L'absència de l'escola, a la primera fase de confinament, i la no presència d'avis, tiets, cangurs i/o extraescolars han provocat que tota la pressió i el pes hagi recaigut exclusivament sobre els familiars convivents, generalment els pares i les mares. I, en algunes situacions, de manera individual.
- La tensió generada per les pors, les preocupacions, les dificultats econòmiques, les incerteses, el teletreball... i la llarga durada de les mesures augmenten les situacions de vulnerabilitat.
- Les desigualtats educatives i socials entre els infants, els adolescents i els joves s'han fet més evidents, sobretot durant el tancament de les escoles.
- El confinament domiciliari dels nens i nenes ha produït mancances en el seu desenvolupament pel que fa a l'activitat física i de relació i de socialització entre iguals.
- Les situacions d'absentisme escolar derivades de l'actual context de pandèmia, així com les reaccions de les famílies contràries a les mesures preventives definides pel Departament d'Educació.
- Han sorgit estratègies creatives de les famílies per sostenir i trobar maneres de facilitar la convivència a la llar i el suport mutu.

- Hi ha hagut diferents maneres de viure el confinament per part dels joves i dels adolescents: des de l'aïllament a l'espai de confort, molt centrat en videojocs i xarxes socials, fins a la presència a l'espai públic posant a prova l'autoritat amb l'incompliment de les mesures de seguretat.

3.2.1. Relacions familiars desestructurades

Són les situacions provocades per la deficiència de funcions de suport i ajuda que ha de desenvolupar la família. S'hi inclouen, entre d'altres, les situacions de violència contra els infants, les dones, la gent gran i/o els discapacitats, tant pel que fa a situacions de desempament com de negligència en l'atenció a les persones vulnerables.

3.2.1.1. Situacions de risc social en la infància i adolescència

La infància i l'adolescència són etapes de la vida en les quals les persones estan en desenvolupament dins la societat i les comunitats, i resulten especialment vulnerables. Per això necessiten que "es potenciï el seu desenvolupament i es desvetllin les seves capacitats alhora que se'ls garanteixin les necessitats bàsiques, se'ls preservi de tota situació de risc i siguin ràpidament protegits davant qualsevol vulneració dels seus drets".

Les situacions de risc social es donen quan per qualsevol circumstància personal, social o familiar es veu afectat, limitat o perjudicat el benestar dels infants i adolescents.

La Llei 14/2010 identifica les situacions concretes que es consideren de risc social, i avalua el paper de l'entorn familiar. Quan les famílies no acompanyen i faciliten les funcions bàsiques respecte als seus fills, determinem que hi ha un risc social.

Entenem per funcions bàsiques el creixement i socialització saludables, l'existència d'un clima d'afecte i suport, l'estimulació de les seves capacitats i la facilitació de l'obertura a entorns educatius.

3.2.2.Relacions familiars disfuncionals

3.2.2.1.Situacions de desemparament i violència domèstica en la infància i adolescència

Aquestes situacions fan referència a infants i adolescents que no tenen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat, per motius com ara: abandonament, violència, incompliment d'assistència material i/o educativa, inducció al delictes o activitats perilloses, així com tot allò que pugui posar en perill l'infant i l'adolescent.

ODS 5 Aconseguir la igualtat de gènere i empoderar totes les dones i nenes.

L'abordament del maltractament infantil és de gran complexitat i topa amb molts límits. La detecció dels casos reals de maltractament infantil és complex i de difícil sistematització. Tot i l'existència d'estudis sobre aquest tema, trobem que els criteris per conceptualitzar, mesurar o estimar l'estat real de la qüestió no segueixen unes directrius comunes ni estan sistematitzats, fet que pot portar a interpretacions i dades divergents segons els organismes de serveis socials de cada regió.

Per determinar el nombre de menors en risc social alt i en situació de desemparament, hem de recórrer a dades registrals, ja que no existeixen estudis que facin estimacions de la incidència de les situacions d'alt risc social en els menors d'edat. D'altra banda, les situacions de desemparament responen a una categorització administrativa, per la qual cosa l'origen de les dades serà registral.

L'accés al sistema de protecció de la infància i l'adolescència es produeix, en la majoria de casos, a través dels serveis especialitzats d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA), prestats mitjançant equips professionals i definits com un servei especialitzat en l'atenció a la infància en situació d'alt risc social amb una implantació territorial. Aquest servei, en tant que és especialitzat, és competència de la Generalitat, que a la vegada en delega la gestió a les administracions locals.

Des del Consorci d'Acció Social hem adoptat una metodologia de treball basat a posar la família i l'infant al centre de la nostra intervenció, i valorant les necessitats des d'una visió multidisciplinària.

A Catalunya, el febrer de 2021, el nombre d'infants i adolescents amb un expedient obert en el sistema de protecció era de 16.208 (11,5% per mil de la població entre 0 i 17 anys), dels quals un total de 7.285 (5,46% per mil de la població entre 0 i 17 anys) estaven amb mesura protectora de la Generalitat.

Durant l'any 2020, a la Garrotxa s'ha treballat amb 103 nens i nenes. A finals de l'any 2020, hi havia oberts 96 expedients.

Els diferents tipus de maltractament es manifesten de forma combinada, però la tipologia més freqüent tant a Catalunya com a la Garrotxa és la negligència, que suposa la manca d'atenció de les necessitats bàsiques dels infants o adolescents.

El segon tipus de maltractament més freqüent, tant a Catalunya com a la Garrotxa, és el maltractament psíquic.

El maltractament infantil se sol produir en l'àmbit familiar on, tant a Catalunya com a la Garrotxa, aproximadament quatre de cada cinc casos detectats prové dels pares biològics.

La majoria de casos de la Garrotxa s'acullen en la família extensa (tiets i avis) i en centres residencials.

Pel que fa a violència domèstica, a Catalunya el 2020 s'han atès 1.686 menors d'edat i s'han fet 1.444 denúncies, unes xifres molt similars a les de l'any anterior, tot i que lleugerament més baixes. En el cas de la Garrotxa, han estat 31.

Durant els últims anys, cal fer esment de la gran quantitat d'infants i adolescents migrats menors d'edat no acompanyats (sense referents familiars) que han arribat a Catalunya. A Catalunya hi han arribat 801 joves migrats sense referents familiars durant el 2020 (DGAIA), una xifra força menor que la de l'any 2019, que en van arribar 2.202, és a dir, un 63% menys. Novament, el confinament ha tingut un impacte, ja que per exemple el mes d'abril, tan sols van arribar 8 persones. Malgrat això, ja l'any 2019 es va registrar una baixa de 38,2 dels menors no acompanyats respecte del 2018. Segons dades de DGAIA (2020)^{iv}, es tracta majoritàriament de nois (95,1%), entre 16 i 17 anys (87,2%) i procedents del Marroc (67,4%). A finals del 2019, la xifra de joves migrats sols detectats pels serveis socials era de 8.331 menors, dels quals el sistema de protecció en té 4.243 d'acollits.

A febrer de 2021, el sistema de protecció té 1.490 menors acollits. Amb un any i mig ha disminuït a una quarta part el nombre de joves que arriben al nostre territori sense referents familiars.

Tot i que les previsions eren majors, aquesta aflluència de menors i joves no acompanyats ha desbordat el sistema de protecció català. Aquesta situació ha posat de manifest la necessitat d'adequar els recursos per tal de donar servei de protecció a aquests infants i joves.

A la Garrotxa, al finalitzar el febrer de 2021, disposem de dos centres i 6 pisos per a joves que migren sols.

La cooperativa Suara gestiona:

- 1 centre d'emergència a Sant Iscle de Colltort, amb 34 places.
- 1 centre de primera acollida a Maià de Montcal, amb 20 places.
- 1 pis assistit per a joves de 16 a 18 anys a Olot, de 8 places.
- 1 pis d'urgència temporal amb 5 places.
- 1 pis per majors d'edat amb un Projecte inserció laboral (PIL) amb 5 places.
- 1 pis de suport a l'emancipació juvenil amb 5 places.

Des de la fundació CEPAIM gestionen:

- 1 pis d'autonomia per a joves majors d'edat, amb 6 places.
- 1 pis d'urgència temporal per a 6 joves .

Des del CRAE Fluvià també atenen joves que han migrat sols menors d'edat i també cal tenir en compte que també es fa un seguiment social de joves des del Projecte de joves dels serveis socials bàsics del CASG.

En total, hem atès 119 joves a la comarca, dels diferents serveis esmentats.

Pel que fa a la mentoria, des de juliol de 2019 i juliol de 2020, s'havien format 104 persones de la Garrotxa com a mentores dins del Programa de mentoria per a joves que migren sols.

Com a Consorci d'Acció Social, s'han portat a terme quatre trobades de la Taula comarcal per i amb joves que migren sols, formada per 54 professionals de 20 ens públics i organitzacions i associacions comunitàries.

3.2.3 Situacions de risc social

La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, defineix les situacions de risc, que són competència de l'Administració local, com les situacions en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitades o perjudicades per a qualsevol circumstància personal, social o familiar. Les situacions de risc en què la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent requereixi una separació del nucli familiar són, com les situacions de desemparament que coneixem, competència de la Generalitat de Catalunya.

Es determinen tres àmbits bàsics en què la manca de cobertura de les necessitats pot provocar disfuncions:

- El vincle afectiu: com a experiència emocional que dona seguretat i com a experiència afectiva de sentir-se estimat i únic com a individu.
- Les funcions de criança: com a compendi o recull d'accions de cura, educació i protecció que assegurin el creixement.
- Les connexions amb l'entorn: com a circulació social necessària com a subjecte que interactua.

L'acció dels serveis socials en matèria d'intervenció socioeducativa amb infants i adolescents es fa a partir de diferents projectes: Projecte Lligams, Projecte 0-3 anys, Centre diürn, Intervenció adolescents 16- 18 anys, Servei de Suport a les famílies (SSF), Projecte Vaivé, etc. En aquest marc d'actuació s'ha intervingut amb 552 famílies, famílies cròniques en situacions d'exclusió, de desigualtat i pobresa i amb moltes dificultats per desenvolupar les seves competències parentals.

3.2.2.2. Situacions de violència contra persones adultes

Les situacions de violència són, generalment, el resultat de la combinació de diferents factors: la presència d'una persona agressiva i dominant, circumstàncies culturals que poden portar a la subordinació o la violència, la situació psicològica i social de la persona que pateix maltractament, el tabú que suposa demanar ajuda (por de denunciar, poca accessibilitat als mitjans de denúncia, poca protecció per part de la legislació vigent, etc.) i, en general, unitats familiars desestructurades.

Les víctimes de situacions de violència solen ser persones en situació de vulnerabilitat, tant en termes de capacitat física per tenir cura de si mateixes, com en termes de dependència econòmica i/o emocional; dins d'aquest grup, es poden identificar, a part dels infants, les dones i les persones grans com a col·lectius especialment vulnerables a la violència.

3.2.2.3. La violència masclista

ODS 5. IGUALTAT DE GÈNERE

Cerca erradicar la violència i la discriminació contra les dones. També busca que hi hagi les mateixes oportunitats per a tothom en tots els àmbits de la vida. Per tant, cerca acabar amb totes les formes de violència contra les dones, inclosa l'explotació sexual. Així mateix, impulsa a treballar per la igualtat en l'àmbit laboral i a combatre la discriminació salarial i la conciliació de la vida personal i familiar.

Per aquest motiu, des del Consorci treballem per identificar les violències, fer accions de sensibilització i oferir un servei d'atenció a les dones.

La violència masclista és la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones. La violència masclista és una greu vulneració dels drets de les dones i un impediment perquè les dones puguin assolir la plena ciutadania, l'autonomia i la llibertat, tal com recull la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

Segons les Nacions Unides, una de cada deu dones patirà una agressió sexual al llarg de la seva vida. L'enquesta sobre violència masclista de l'Agència Europea de Drets Fonamentals va concloure que 4 milions de dones d'Europa han estat violades i el 10% d'aquestes violacions van ser perpetrades per més d'un autor.

A la Garrotxa, les denúncies per violència masclista que s'han fet durant l'any 2020, de gener a octubre, han sigut 95 (18 menys respecte del 2019); a Catalunya, 12.377.

Una de les mesures principals de la nova legislació de protecció de les dones són les ordres de protecció. Arran de la reforma de la Llei

Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, s'estableix enfortir la tutela judicial i l'accés a la justícia i als recursos assistencials de les víctimes de violència de gènere (Real Decret- Llei de 2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere).

A la Garrotxa, van ser 12 (4 menys respecte de l'any anterior) les *mesures de protecció* (TAM) que es van activar durant el 2020. Recordem que disposem d'un habitatge que està actiu per atendre dones que han patit violència masclista.

Durant l'any 2020, a Catalunya han sigut assassinades 9 dones a mans de les seves parelles o exparelles.

A la comarca es treballa amb un protocol i a partir d'una comissió de violència masclista; els serveis d'acolliment d'urgència depenen dels ens locals, i el finançament prové del Departament de Benestar Social i Família. A la nostra comarca disposem d'un pis d'urgència i possibilitem l'estada en pensió, en cas de dones sense fills sense situació de perill manifest.

En el *Servei d'Informació i d'Atenció a les Dones de la Garrotxa* (SIAD), aquest any 2020 hem atès 219 dones, en un total de 1.101 atencions:

- 170 dones amb tractament psicològic (127 dones més respecte del 2018).
- 47 dones per assessorament jurídic legal.
- 97 dones ateses en primera acollida.

Des del SIAD es promocionen espais de bon tracte per a dones. Durant el 2020 s'han fet propostes de diferent temàtica que s'han materialitzat en diversos tallers, en els quals han participat un total de 76 dones diferents.

3.2.2.4.El maltractament a la gent gran

El maltractament i l'abús a la vellesa és una realitat que en els últims anys ha centrat part de l'estratègia dels serveis socials i els instruments de protecció social, per la seva incidència i difícil detecció.

L'envelliment de la població, afavorit pels avenços mèdics i sanitaris, pressuposa noves realitats familiars, noves realitats en la gestió de l'autonomia personal i més dependència de la gent gran, la qual cosa suposa un repte per als recursos assistencials i del sistema de protecció social.

Un d'aquests reptes és l'abordatge de les diferents situacions de maltractament que pateixen les persones grans. Tot i la consideració d'aquest fenomen que hi ha entre els professionals dels serveis socials i sanitaris, és difícil la detecció d'aquestes situacions, així com la identificació sistematitzada d'evidències respecte a aquest tema.

El maltractament a les persones grans és considerada una qüestió de drets humans, així com un important problema social i de salut emergent. L'Organització Mundial de la Salut el defineix com una de les formes de violència més ocultes i més desconegudes.

A partir de l'aproximació al maltractament fet per diferents estudis, s'observa que es produeix bàsicament en dos àmbits: el familiar i l'institucional. Segons la Xarxa Internacional de Prevenció de l'Abús i el Maltractament a la Velleja (INPEA), el darrer estudi elaborat a l'Estat espanyol sobre el maltractament a la gent gran donaria una prevalença del 0,8% de maltractament reconegut respecte del total de la població de 65 anys i més, prevalença que augmenta fins a l'1,5% en els casos de dependència.

Segons dades de l'Organització Mundial de la Salut, el 2020 prop d'1 de cada 6 persones majors de 60 anys ha patit algun tipus d'abús en un entorn comunitari. La majoria de casos són difícils d'identificar, ja que la combinació de dependència, deteriorament cognitiu o sobrecàrrega en les cures per part de la xarxa familiar fan que sigui difícil que la persona gran (o les institucions) visibilitzin o denunciïn la situació de maltractament.

Si a aquesta situació complexa s'hi afegeix que a Espanya, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística, els majors de 65 anys constitueixen el 17% de la població total i que aquest percentatge s'eleva al 30% el 2050, el repte social i institucional per donar cobertura al fenomen del maltractament a la gent gran s'accentuarà.

Tot i disposar del protocol d'actuació en situacions de maltractaments a la gent gran i d'una guia elaborada l'any 2018 a les comarques gironines, ens trobem limitats a l'hora de detectar

aquestes situacions de maltractament a través dels dispositius existents. Entre l'abril del 2019 i del 2020, 39 persones han estat detectades pel servei de teleassistència de la Diputació de Girona com a víctimes de patir maltractament.

A Catalunya, segons el Departament d'Interior aquest any 2020 s'han atès 1.116 de més de 65 anys, un 3,5% més respecte de les 1.078 víctimes del 2019. Per altra banda s'han fet 1.128, un 7,9% més que les 1.045 denúncies de l'any anterior. Cal assenyalar, també, que l'any passat no es va reportar cap víctima mortal a Catalunya fruit de la violència domèstica en majors de 65 anys, mentre que aquest any hi ha una dona durant el segon trimestre de 2020.

3.3. Necessitats relacions socials i comunitàries

Els dèficits en les relacions socials i amb la comunitat creen vulnerabilitat o risc en les persones, ja que no permeten una participació activa i saludable en la societat. Per tant, el tracte i servei que prestem per enfortir els vincles socials serà cabdal per generar societats més cohesionades, més resilients i sostenibles.

ODS 16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES

Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaçes, responsables i inclusives a tots nivells.

Des del Consorci contribuïm conjuntament amb altres administracions, les entitats i la xarxa ciutadana a fer una comarca més inclusiva.

Els impactes de la COVID-19 en l'àmbit relacional que hem vist són:

- L'augment de la tensió i l'agressivitat entre veïns, en especial en aquelles situacions en què la relació era feble, poc fluida o fins i tot en conflicte.
- Més expressió del malestar emocional de les persones.
- L'augment del sentiment de solitud en moltes persones.
- Alhora també s'activen les xarxes informals per atendre les necessitats dels veïns i les veïnes.

- Més persones que volen fer voluntariat.
- Algunes de les entitats paren la seva activitat.
- La impossibilitat de generar espais de trobada i relació.
- La complicació per dinamitzar activitats i fer accions participatives en espais públics.
- La dificultat d'interacció, coordinació i treball en xarxa entre serveis més enllà de les pantalles.
- S'han fet adaptacions importants en els processos participatius, ja que no es poden dur a terme de manera presencial i cal garantir la qualitat del procés i el seu resultat.

Les persones interaccionem, ens relacionem i compartim espais privats i comuns. Un dels valors més defensats pels ens locals és que els espais compartits siguin entorns on predominin el respecte, el reconeixement a l'altre i la convivència entre les diferents realitats socials.

Perquè això sigui una realitat, cal que coincideixin dos aspectes: d'una banda, que compartim uns valors i unes normes bàsiques i, per l'altra, que puguem reconèixer i respectar la diversitat de les persones que ens envolten.

Les grans transformacions socials que es donen, si bé tenen un caràcter global i estructural, afecten les condicions esmentades i, per tant, tenen una relació directa amb la vida de les comunitats i de les persones.

Un dels efectes d'aquestes transformacions són els fluxos migratoris, que suposen un repte i alhora una oportunitat per a les comunitats que acullen.

Tot i el descens en el nombre d'arribades als municipis garrotxins respecte de períodes anteriors, hi continua havent-hi una arribada constant de persones procedents d'arreu del món. Per facilitar la seva autonomia, integració i participació en la societat com a habitants de ple dret, necessiten un acompanyament i una acollida.

3.3.1 Acollida i acompanyament a persones migrades

En aquest sentit, el *servei d'acollida i acompanyament a persones migrades* informa les persones estrangeres dels drets i deures que tenen com a persones nouvingudes. Durant el 2020, hi ha hagut a Olot 2.034 altes noves (2.104, el 2019) i d'aquestes el 60% (1.213) són persones estrangeres.

Fa dos anys la proporció de persones migrades era del 36,5%, força menys que el 60%, de persones migrades en relació amb el total de noves arribades. Les principals nacionalitats són Índia, Marroc, Colòmbia, Hondures i Gàmbia. Cal destacar que el col·lectiu de persones hondurenyes que viuen a Olot ja és més gran que el col·lectiu gambià, i que el col·lectiu colombià és un dels que té arribades més nombroses. Igual com a l'any 2019, s'ha constatat la dificultat d'incorporació en el circuit d'acollida de les persones de nacionalitat romanesa. Aquest any, però, sí que han arribat persones gambianes al servei que fins ara no ho feien.

El 2020, 243 persones han fet una “entrevista d'acollida” al Servei de Primera Acollida (S1A). És quelcom rellevant, ja que el 2019, se'n van fer 186, i cal comptar que durant 3 mesos les fronteres van estar tancades. Podem afirmar que és un servei en augment. Aquest servei, que compta amb diferents mòduls, ha atès diferents grups de persones nouvingudes per mitjà de sessions d'acollida, de coneixement de la societat catalana i del seu marc jurídic, i també sessions d'acompanyament, que compten amb un alt grau de valoració de les persones usuàries.

A més, a través del programa estatal hem acollit 152 persones aquest 2020; això suposa un 45% més que el 2019 (105 persones) i el triple de persones que el 2018 (52 persones). De les 152 ateses aquest any, el 53% són dones i el 33.5% són menors de 18 anys. En total, són 59 unitats familiars que provenen de 16 nacionalitats diferents. La més nombrosa és la veneçolana, seguida de la russa, la georgiana i la colombiana. La majoria han arribat per reubicació.

Pel que fa a la mentoria, aquest 2020 s'han format 10 persones com a mentores dins del *Programa Català de Refugi* (PCR). dintre el Programa català de refugi, i hi ha 8 tandems actius amb 42 persones mentores i 23 de mentorades.

També s'han seguit prestant altres serveis per a persones migrades dins del PCR:

- *Servei d'arrelament*, amb 160 persones ateses per tràmits d'estrangeria. A més, s'han tramitat 112 informes d'arrelament i 7 informes d'integració.
- *Programa Vaivé*, un programa d'acollida i acompanyament a famílies en procés de reagrupació familiar en aspectes emocionals, socioeducatius i jurídics. S'han fet tres sessions informatives, a les quals han assistit 29 persones en situació de reagrupament de familiars, i on han predominat l'Índia com a país d'origen. S'han formalitzat unes 86 sol·licituds de reagrupament familiar a la ciutat d'Olot.
- *Servei de traduccions*, adreçat a persones nouvingudes que necessitin intermediació comunicativa amb els professionals. Durant el 2020, ha fet 139 traduccions presencials.

L'estratègia dels serveis socials comunitaris i de xarxes socials per a persones nouvingudes compleix una doble funció: visibilitzar la diversitat com una font de riquesa social i com un dret, i facilitar la integració i participació d'aquestes persones.

3.3.2 Servei d'atenció a la diversitat

La igualtat de condicions i la no discriminació són drets que s'han de garantir per a la població, sobretot en les dimensions més susceptibles com ara les relacionades amb la diversitat sexual, cultural, religiosa, funcional o de gènere. És per això que identificar aquests punts problemàtics i oferir serveis d'assessorament, suport i atenció per a les persones que les pateixen és primordial per a tots els sistemes de protecció social. És en aquesta línia que s'enfoca el servei d'atenció a la diversitat, per mitjà del qual hem pogut fer 47 dinàmiques de sensibilització en 15 centres educatius de la comarca, a les quals han assistit 1.153 alumnes.

Pel que fa específicament a la diversitat sexual, afectiva i de gènere, hem pogut treballar la implementació i difusió del *Servei d'Atenció Integral* (SAI), que aquest any 2020 ha acompanyat 15 persones i n'ha format 64 més.

Aquest 2020 s'ha treballat en relació amb el fet trans, i s'han destapat temes relacionats amb la diversitat sexual, de gènere i el treball sexual, i s'ha visibilitat una realitat que sovint no s'atén ni es treballa de manera coordinada amb altres serveis. Pel que fa a sensibilització i visibilització, s'ha participat en el programa de ràdio *Olot t'entén*. També s'han elaborat contes, escrit poesia i fet

exposicions, i s'ha participat en la campanya del 28J de la Xarxa dels SAI de Catalunya. Cal destacar que hem finalitzat la diagnosi Realitats de les persones LGBT a la Garrotxa i que els resultats ens marquen les línies de treball a seguir en aquest àmbit.

Paral·lelament, també hem participat en accions de recerca com ara la diagnosi sobre realitats LGTB a la comarca, realitzada conjuntament amb la UdG.

En l'àmbit educatiu, a través del *Programa d'educació afectiva i sexual* s'han portat a terme 30 activitats, 14 a l'etapa d'educació infantil, amb el programa Descobrim, i 16 a l'educació primària amb el Creixem.

En l'àmbit específic de la igualtat de gènere, durant el 2020 hem consolidat el treball iniciat per promoure les polítiques de gènere a tota la comarca a través de la campanya "Retalla les violències, enganxa les cures", amb el finançament del Pacto de Estado. És una campanya de prevenció i sensibilització coorganitzada entre institucions públiques, recursos tècnics i ciutadania per rebutjar qualsevol forma de violència de gènere, per afavorir unes relacions lliures i igualitàries basades en les cures i per celebrar la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

La campanya s'ha desenvolupat a 13 municipis de la comarca de la Garrotxa: Argelaguer, Beuda, les Preses, Maià de Montcal, Mieres, Olot, Sales de Llierca, Sant Feliu de Pallerols, Sant Ferriol, Sant Jaume de Llierca, Sant Joan les Fonts, la Vall de Bianya i la Vall d'en Bas.

S'ha desenvolupat a través de tres accions:

- Repartiment bústia a bústia de 22.500 tríptics informatius dels serveis d'atenció: SAI i SIAD (Servei d'informació i atenció a la dona), amb l'explicació de la campanya i acompanyant-la d'un quadern de jocs i de cartells per penjar a llocs visibles del poble.

- Acció comunitària en format taller o activitats de carrer. Se n'han fet 13 en total i s'han explicat i difós a través de les revistes municipals.

- Formació introductòria a personal polític i tècnic sobre polítiques de gènere, en la qual han participat 60 professionals i 29 càrrecs electes.

De la campanya, se n'han elaborat dos materials conjunts: un vídeo resum de la campanya i una revista fanzín amb el material visual de les accions portades a terme.

També s'ha iniciat el cicle “12 mirades feministes”, una activitat mensual per parlar de diferents temes. Només s'han pogut portar a terme les 2 primeres sessions, degut a la situació de pandèmia, amb una mitjana de 60 participants a cadascuna.

Internament, la Comissió d'igualtat del CASG vetlla per tirar endavant el Pla d'igualtat intern del CASG. Aquest any ha organitzat l'*Adona't*, un espai per donar a conèixer el Pla a les persones que comencen noves a l'organització. També ha organitzat el seminari “Les Cures a l'organització”, impartit per Fil a l'Agulla.

Pel que fa al treball per a la diversitat de creences, s'ha seguit amb la feina del Grup de Diàleg Interreligió, que ha adaptat les seves trobades de forma telemàtica i en el qual continuen representades cinc confessions religioses. Tot i això, el contingut arran de la pandèmia ha sigut molt bàsic, sense debat ni projectes conjunts, i amb menys assistents del que era habitual.

Aquests deu anys del Grup de Diàleg arriben en un moment en què hi continuen representades cinc confessions religioses, es mantenen les reunions mensuals per fomentar el coneixement mutu i l'organització d'activitats conjunts, i es posa especial atenció en les dues confessions que aquest any han tornat al grup per tal de garantir-ne la pertinença i la participació.

Pel què fa a la *diversitat funcional* també s'han organitzat accions per avançar cap a la major participació i sensibilització vers aquests col·lectius. Aquest 2020 s'ha presentat un itinerari amb drets civils que porta per nom *Cossos i ments*. També s'ha treballat amb 17 entitats i àrees de l'Administració local per crear i tirar endavant activitats. Conjuntament amb l'Institut de Cultura d'Olot hem editat un llibre sobre l'itinerari.

A banda de la presentació i activitats artístiques, hem aprofitat també per fer dues formacions sobre la diversitat funcional en les quals hi han participat 88 persones. Es tracta d'unes formacions amb l'objectiu de canviar la mirada cap als cossos i les ments no normatives. En aquests moments estem acabant de definir les propostes i treballem per fer molt més visible aquest itinerari.

En l'àmbit de la *diversitat cultural* s'ha avançat internament des de l'ajuntament, especialment pel que fa a la discriminació racista. La

discriminació racista en el lloguer d'habitatges és una queixa reiterada de la ciutadania i que recullen entitats i plataformes ciutadanes de la ciutat. Amb el suport de la UdG s'ha consensuat amb la plataforma *Stop racisme lloguers* un procés que ens permeti treballar conjuntament les persones racialitzades amb els agents de la propietat immobiliària, consensuar una diagnosi conjunta del tema i pactar línies de treball que permetin millorar l'accés a l'habitatge de qualsevol col·lectiu de la ciutat.

Paral·lelament, hem acompanyat mensualment un grup de dones d'origen gambià per canalitzar neguits, necessitats i propostes, i les entitats de la comarca que fomenten la convivència intercultural i que lideren molts dels actes i activitats que es fan en aquest àmbit a la comarca.

És important destacar que aquest any ha tingut lloc a la ciutat la concentració antiracista Black Lives Matters i vam acompanyar l'entitat en la preparació prèvia, el durant i amb les desavinences posteriors per tal que poguessin fer les seves reivindicacions amb totes les garanties.

3.3.3. Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis

L'essència d'aquest *Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis de la Garrotxa* és promoure les relacions socials en un territori des d'una mirada educativa i comunitària. Aquest 2020 ens hem centrat en dos barris d'Olot: Sant Miquel - les Tries i Pequín - Sant Roc, i el municipi de Mieres.

Un dels pilars de les actuacions que s'han fet a *Sant Miquel – les Tries*, ha sigut el Pla integral d'accions de millora (PIAM). Aquest document marca les principals accions de millora i és producte d'un llarg procés participatiu dels veïns. Aquest any s'han fet 5 consells amb una mitjana de participació de 40 persones, aproximadament. La pandèmia ha fet que el nombre de participants es reduís respecte dels anys anteriors. Les accions que s'han prioritzat del PIAM han sigut la pacificació del barri, l'enderroc de tres cases al carrer de Sant Miquel, el Ball Pla, el Teatre Social i un procés participatiu sobre la plaça de Sant Miquel, l'espai esportiu i l'antic camp de futbol de les Mates. Malgrat la pandèmia, s'ha continuat treballant en espais com l'hort comunitari o l'espai cosidor. Les cosidores d'aquest espai van fer més de 5.000 mascaretes a l'inici de la pandèmia. Per altra banda, quan ha estat possible, el casal del barri ha funcionat com a equipament de proximitat i ha donat cabuda a 30 entitats.

Al barri de *Pequín – Sant Roc*, durant el 2019 es van iniciar el contacte amb diferents actors del barri. El 2020 s'han aprofundit les relacions i s'ha plantejat un procés de treball a partir del nou local social del barri. La pandèmia, però, ha aturat el procés.

Pel que fa a *Mieres*, s'han consolidat les activitats setmanals amb persones grans. S'han hagut d'adaptar les activitats per les restriccions, i això ha fet que s'hagi mantingut una relació més individual amb cada persona. Pel que fa al treball amb joves i adolescents, s'han elaborat activitats d'estiu lúdiques amb una participació de 20 persones. La resta de l'any no s'ha pogut actuar amb normalitat per la situació.

La gestió de la convivència i la promoció d'un bon veïnatge són dos reptes constants per als municipis. Les transformacions constants de la societat i la duresa d'algunes situacions personals sovint no afavoreixen l'abordatge d'aquests reptes per part de l'Administració i dels diferents sistemes de protecció social. La realitat social actual és complexa, en el sentit que a la necessitat imperativa de supervivència s'hi sumen les tendències individualistes de les persones, les desigualtats i les problemàtiques en el si de les famílies. Aquestes situacions complexes són, a la vegada, una oportunitat per al treball social comunitari, per a la transformació de les relacions socials existents i per fer que les persones siguin part activa dels canvis. Aquesta realitat es tradueix en conflictes i tensions en els espais més quotidians de les persones: l'escala, el bloc de pisos, el parc del costat i el carrer, o afecten i transformen el concepte de bon veïnatge.

3.3.4 Servei de veïnatge i convivència

ODS 11. CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

Cerca que les ciutats siguin capdavanteres a crear sistemes humans que siguin de qualitat i es mantinguin en el temps. Han de garantir la seguretat i una vida digna per a la ciutadania. Això inclou un habitatge en condicions assequibles, serveis bàsics, educació, sanitat, mobilitat, espais verds i una vida comunitària activa.

Des del Consorci contribuïm a construir municipis més sostenibles.

En aquest sentit, el *Servei de veïnatge i convivència* del Consorci treballa en tres eixos: la intervenció en casos de conflicte, la prevenció i la sensibilització.

Durant 2020, aquest servei ha treballat en 20 situacions de conflicte, entre moderat i greu. Pel que fa a la prevenció, hem tingut presència en 4 comunitats veïnals. Hem pogut dur a terme 35 accions al llarg de l'any. En l'eix d'intervenció en casos de conflictes, de gestió alternativa de conflictes veïnals, aquest any han arribat 22 casos nous de conflicte, i en 4 d'aquests s'ha fet un treball preventiu.

Dels 22 casos nous, 4 fan referència a conflictes a l'espai públic i 18 a blocs de pisos. Pel que fa a l'espai públic, s'ha tingut molta presència al carrer, fet que ens ha permès fer d'acollida o de gestió de casos o d'expedients de situacions de vulnerabilitat social. Es van fer 67 intervencions (trucades, coordinacions i reunions virtuals) de 10 casos que ja feia anys en què interveníem per prevenir el deteriorament durant la situació de pandèmia. Les problemàtiques que s'han treballat des del servei estan centrades en dificultats de relació i comunicació (16 expedients dels 22), i en problemes de sorolls o molèsties (15 expedients dels 22). S'han cronificat aquestes situacions i creix el malestar de les persones.

En l'eix de prevenció, i tenint en compte que aquest any ens hem centrat a intervenir des d'una perspectiva més reactiva (treballant quan sorgeix un conflicte o una disfunció en la relació entre el veïnat), destaquem que, tot i la situació, no hem deixat de banda els aspectes més preventius, treballant amb expedients que no donen resposta a un conflicte, generant una campanya que doni valor a la idea de veïnatge (cuidar el veïnat i tenir-lo en compte, però, al mateix temps, normalitzar el malestar i el conflicte com quelcom natural) i posant la nostra mirada en els temes més estructurals.

Tot i haver posat en pausa el projecte *Comunitats amb vida*, hem tingut presència a 4 comunitats veïnals. Ens hem centrat a coordinar-nos i a refer els vincles amb d'altres professionals, atès que no hem pogut estar fent l'atenció més continuada amb el veïnat. Hem esdevingut referents i hem pogut dur a terme 35 accions i 4 reunions conjuntes amb professionals i comunitats veïnals.

En relació amb l'espai públic, i a causa de la nova situació de pandèmia viscuda a partir del mes de març, la presència de

persones a places i a parcs ha estat pràcticament diària i, per tant, hi hem sigut de manera molt regular i ha esdevingut un lloc clau des d'on s'han detectat noves demandes. Hem acompanyat persones en diferents situacions: persones grans soles, persones amb trastorns mentals, persones amb problemes d'addiccions i consum, persones sense sostre, joves en situació de risc social...

En l'eix de la sensibilització hem tirat endavant la campanya "Fem veïnatge". Durant el confinament es va parlar a través de les xarxes socials de temes com les emocions; respectar els sorolls de la vida quotidiana; la solitud i l'aïllament; el distanciament; la necessitat de fer veïnatge, de cuidar les persones, de tenir en compte les necessitats o de mirar per les altres persones. Es van detectar algunes actituds – controladores, confrontatives o acusatòries – que podien esdevenir conflictes. També van emergir xarxes d'ajuda mútua entre veïns.

3.3.5 Programa de suport a entitats

Aquesta capacitat transformadora, de detecció de necessitats socials i de dinamització de la qualitat de vida, fan del teixit associatiu un element clau en la cohesió social de les societats.

El Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA) centra la mirada en les persones i en la dinàmica de grup que es genera (habilitats, competències, capacitats...) en relació amb les dimensions o eixos que conformen l'activitat de l'entitat (posada en marxa, participació, activitats, gestió i finançament, i comunicació) per acompanyar-les i facilitar el seu desenvolupament.

El 2020, les restriccions en activitats han plantejat un repte a l'associacionisme, ja que part del seu valor radica en la capacitat de reunir i generar activitats amb la ciutadania. Si el 2019 es van fer 118 atencions a entitats, aquest últim període se n'han realitzat 20.

La *Taula SISA* ha sigut una mostra de la debilitat actual de les entitats, i ha quedat molt tocada per no poder centrar-se en un objectiu concret de treball que plantejava un espai de relació i visibilització conjunta amb les entitats d'Olot que hi volguessin participar.

Consell Consultiu de la Gent Gran. S'ha aprovat el seu Reglament de règim intern. S'ha creat la Comissió de Mobilitat, que treballa per

a la millora d'aquesta necessitat, valorada com a prioritària pel Consell. Aquest 2020 s'ha notat un canvi important en la dinàmica del Consell Consultiu: el col·lectiu ha començat a treballar les necessitats i a reclamar allò que creuen que cal millorar molt més activament que durant els anys anteriors.

Coordinadora d'entitats de diversitat funcional. Les entitats no han pogut fer activitats i tampoc se n'ha pogut organitzar cap de conjunta. Les convocatòries funcionen, hi ha compromís, però s'ha d'enfortir el treball conjunt.

Xarxa de barris. Les entitats no han pogut fer les seves activitats habituals de festa major i altres, i fins i tot algunes han renunciat totalment o parcialment a les subvencions. Les juntes de les entitats veïnals han tingut capacitat d'adaptació al nou context virtual respecte de la xarxa de barris.

3.3.6 El foment del voluntariat

El *Punt de Voluntariat* és un espai de referència per a qualsevol persona que vulgui iniciar-se en el voluntariat i participar en el teixit associatiu de la comarca. Hem atès 36 persones, una xifra que ha suposat una disminució del 62% respecte de les 99 persones ateses el 2019.

Contràriament a les males dades de les fórmules habituals, durant la primera onada de la COVID-19, que va suposar el confinament domiciliari, es van registrar moltes persones voluntàries als ajuntaments. Hi va haver 187 persones inscrites a través de l'aplicació de l'Ajuntament d'Olot en poques setmanes, de les quals 73 (el 39% de les inscrites) van participar de manera puntual en les diferents necessitats que van anar sorgint.

D'entre aquestes tasques destaca, en primer lloc, la participació en la preparació de paquets d'aliments al CDA (49 persones voluntàries). En segon lloc, les distribucions d'aquests paquets d'aliments i altres necessitats a domicili (14 persones voluntàries). I, finalment, la confecció de mascaretes (10 persones voluntàries).

Pel que fa a la resta de poblacions de la Garrotxa, es van mobilitzar 11 persones voluntàries (6 a la Vall d'en Bas, 2 a Castellfollit de la Roca, 2 a Besalú i 1 a les Planes d'Hostoles) per distribuir aliments i altres necessitats a domicili, de les 70 que es van inscriure als diferents ajuntaments.

3.3.6 Serveis socioeducatius de lleure

Ja fa molts anys que a la ciutat d'Olot existeixen dos serveis socioeducatius de lleure: l'esplai diari Garbui i l'Espai Larai, dos espais des dels quals es contribueix a la inclusió i la cohesió social.

Aquests serveis s'adrecen a tots aquells infants i adolescents en edats compreses entre 6 i 16 anys de la comarca de la Garrotxa que viuen en contextos de vulnerabilitat i que necessiten un suport i acompanyament en el seu procés de desenvolupament personal, en la relació amb els altres i amb el seu entorn social, així com en el seu procés d'aprenentatge acadèmic. Durant el curs 2019-2020, s'han atès 176 infants i adolescents.

Fem esment, també, del Projecte Trampolí, que pretén potenciar la participació dels infants i adolescents en activitats extraescolars. Té una temporalitat curta, ja que l'objectiu és inserir-los en les activitats extraescolars que ja existeixen, sense necessitat de fer de pont més enllà del primer any de projecte. Durant el curs 2019-2020, hi han participat 24 infants, una xifra molt llunyanada dels 111 de l'any anterior, una baixada per culpa de la pandèmia.

3.3 Necessitats materials i instrumentals

Aquestes situacions de necessitat, tot i que no són competència essencial dels serveis socials, han estat històricament cobertes per aquests diferents instruments de protecció social de l'Administració pública, assumint cobertures pròpies d'altres sistemes proveïdors de serveis, com ara el de les prestacions socials, el de salut, el d'educació, el d'habitatge, etc. Els serveis socials s'han convertit, doncs, en un marc que acapara molt i intenta arribar molt lluny en les necessitats estructurals i sistèmiques, però que es queda desdibuixat per la dispersió i envergadura de les seves accions.

En aquest marc s'identifiquen tres grans grups de necessitats socials, pels dèficits dels altres sistemes:

- Dèficit de recursos materials: inclou totes les situacions relacionades amb els àmbits econòmic i de l'habitatge.
- Dificultats per a la inserció socioeducativa: inclou les situacions relacionades amb les habilitats socials i competencials en el marc educatiu i/o formatiu.

- Dificultats per a la inserció sociolaboral: inclou les situacions relacionades amb la manca d'habilitats socials, la manca de feina i la precarietat en l'ocupació.

Principalment, els impactes de la pandèmia en aquest àmbit són:

- Les pèrdues de llocs de treball i/o inici d'ERTO de moltes persones que formaven part del mercat laboral.
- L'augment de la fragilitat econòmica i emocional de les famílies, que, tot i treballar, tenen molta inestabilitat en els ingressos mensuals, la qual està causada per unes condicions laborals precàries.
- L'augment del risc del procés de desnonament per impagaments.
- L'augment dels deutes dels subministraments i de l'habitatge.
- La gestió de tràmits d'altres administracions/serveis (ingrés mínim vital, ajut de lloguer, SEPE, INSS...) és complexa i requereix acompanyament per a les persones, i això recau sobre els nostres serveis malgrat no ser de la nostra competència.
- La bretxa digital: mancances materials, de mitjans i/o de competències per treballar virtualment i, en especial, per relacionar-se a través de les xarxes socials.

3.4.1 Dèficit de recursos materials

ODS 1. FI DE LA POBRESA

Cerca erradicar la pobresa extrema i reduir la proporció de persones que viuen en la pobresa. Per fer-ho vol garantir l'accés universal a recursos i a serveis com són: l'habitatge, l'energia, l'assistència sanitària o les tecnologies. Així mateix, vol fomentar la resiliència de les persones pobres i vulnerables en situacions de crisi.

Per afrontar aquest repte, des del Consorci s'elabora un anàlisi tant col·lectiva de la comarca com personal de la persona necessitada, per posteriorment poder treballar per revertir aquesta situació. Per aconseguir-ho, sovint empram els ajuts d'ergència social.

Tal com estava previst, l'1 d'abril del 2020 va acabar el desplegament de la prestació econòmica i del lliand d'ingressos per a l'accés a la RGC; actualment aquest topall se situa en ingressos inferiors al 100% de l'IRSC que sigui vigent en cada moment. Per al 2020, la Llei de pressupostos de la Generalitat va fixar el valor de l'IRSC en 569,12 € mensuals. Per altra banda, en anys anteriors la RGC no havia arribat a cobrir el 100 % de l'import previst, però aquest any ja ho fa, i se situa en 664 €. També tenim la taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa *at-risk-of poverty or exclusion* AROPE), que ofereix una visió multidimensional de la pobresa més enllà d'allò estrictament monetari, combinant:

- la proporció de població que es troba en situació de risc de pobresa,
- la proporció de població que es troba en situació de privació material greu,
- la proporció de població que viu en llars amb intensitat de feina molt baixa.

La font de dades utilitzada per mesurar la pobresa des d'aquest punt de vista és l'Enquesta de condicions de vida (ECV). Segons dades de l'últim informe publicat, la taxa de risc de pobresa a Catalunya és del 23,6% el juliol del 2019. En el cas de la Garrotxa, l'any 2020 érem 58.620 persones, cosa que significaria que vora 13.830 persones poden tenir manca de recursos econòmics.

Aquestes dades es podrien contrastar amb altres dades més específiques de la Garrotxa, tot i que algunes poden ser orientatives.

L'any 2017, el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa va elaborar, conjuntament amb la Universitat de Girona, l'estudi *La cohesió social a la Garrotxa. Realitat i reptes de futur*, en el qual, amb moltes dades semblants a l'Enquesta de condicions de vida que s'utilitza a Europa per determinar la pobresa, vàrem poder constatar que un 5% de la població viu en una situació de pobresa severa (2.880 persones) i un altre 5% amb dificultats econòmiques.

Altres dades de què disposem a la Garrotxa relacionades amb la manca de recursos econòmics són:

- Nombre de beques a famílies amb fills i filles en edat escolar i que sol·liciten *beques de menjador escolar*. Parlem de 538 beques amb dret a una beca del 100%.

D'aquestes, 123 d'alumnes d'infantil, 324 d'alumnes de primària, i 88 de secundària.

- La mitjana de les pensions de jubilació i de viduitat de la nostra comarca està per sota de la mitjana de les comarques gironines, i tenim uns índexs de sobreenvelliment femení elevat, la qual cosa segurament comporta uns ingressos per sota del llindar de la renda de suficiència (RSC). El 2020 teníem 805 dones més grans de 85 anys que vivien soles a la Garrotxa.
- Aquest any 2020, les *Ajudes d'Urgència Social*, de caire econòmic o en espècies (aliments), han ascendit a 506.257,64 euros (11,8% més que l'any anterior). Això es tradueix en 3.374 ajudes.
- El *menjador social*, servei que pretén cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació de les persones en situació de vulnerabilitat, ofereix un espai adequat per fer-hi un àpat al dia. El perfil majoritari de l'usuari d'aquest servei són homes entre 35 i 65 anys, de nacionalitat espanyola. És un servei que té molta mobilitat d'usuaris, ja que l'objectiu és que sigui un recurs temporal. Durant l'any 2020 l'han utilitzat 90 persones, 123 han estat alta del servei al llarg de l'any, i 127 se n'han donat de baixa.
- S'han elaborat 596 *informes sobre pobresa energètica* durant el 2020. L'objectiu és detectar llars on no es disposi de prou recursos econòmics per pagar els subministraments energètics. El 2019 se'n van elaborar 520, això significa que hi ha hagut un creixement del 14,4% respecte del període anterior, i cal destacar que el 2019 ja havia crescut un 11,6% l'ús d'aquest servei respecte del 2018.

ODS 2. FAM ZERO

Cerca garantir que tothom tingui accés a una dieta saludable i nutritiva. Vol erradicar la desnutrició i combatre la mala alimentació, que origina malalties. També vol assegurar la sostenibilitat dels sistemes de producció d'aliments.

Per combatre la desnutrició es treballa a través d'un menjador social i del Centre de distribució d'aliments i ajudes d'urgència per alimentació.

3.3.4.1 El Centre de Distribució d'Aliments de la Garrotxa

El *Centre de Distribució d'Aliments* de la Garrotxa és un espai destinat a oferir aliments bàsics. Durant aquest any 2020 s'ha mantingut el nombre de persones beneficiàries i de les unitats familiars respecte del 2019, però cal tenir en compte que havia augmentat en els anys anteriors. S'han atès 2.569 persones, 890 unitats familiars, i s'han entregat un total de 4.318 cistelles.

- El *Centre de Distribució de la Garrotxa* va haver d'anul·lar alguns dels tallers de formació i xerrades que feia per potenciar l'autonomia de les famílies ateses. Malgrat això, n'ha pogut fer a la tardor, adaptant-se a les restriccions. S'han pogut organitzar 3 tallers on han participat 11 persones, un total de 22 hores.
- El servei *d'Atenció a persones transeünts*, dirigit a persones que estan de pas a la comarca i es troben en una situació de mancances instrumentals i bàsiques, ha atès 29 persones el 2020, s'han ofert 15 nits en pensió, 14 àpats i 8 bitllets d'autobús perquè es poguessin desplaçar.
- El servei *de dutxa i bugaderia* ofereix la possibilitat de dutxar-se i rentar-se la roba (rentar, eixugar i plegar) a les persones que no tenen cobertes les necessitats bàsiques al domicili. Aquest servei té una tendència a l'alça, encara que aquest 2020 trobem unes xifres menors que l'any passat. S'han fet 494 serveis de dutxa i 508 serveis de bugaderia.

3.4.2 Dificultats en l'accés a l'habitatge

La realitat socioeconòmica, la falta de polítiques d'habitatge des de fa molts anys, combinada amb una forta contracció del mercat immobiliari com a conseqüència de la fallida generalitzada del sector de la construcció i dels ajustos en el sector financer, són factors clau per entendre la quantitat de desnonaments i de casos de famílies en risc d'exclusió residencial que hi ha a Catalunya.

Una de les competències de la Generalitat és elaborar el Programa d'actuació per incrementar el parc d'habitatge social i atendre d'una

manera més ràpida i eficaç les necessitats de les persones i unitats familiars amb més riscos d'exclusió residencial.

En els procediments judicials d'execució hipotecària o de desnonament en què els executats i els familiars que hi conviuen estarien en risc de no disposar d'un habitatge de reallotjament si es fes efectiu el llançament, les administracions públiques competents han de facilitar als afectats, o directament a l'òrgan judicial actuant, els informes socials de vulnerabilitat que acreditin aquesta situació, als efectes de sol·licitar la suspensió o l'ajornament temporal del procediment, o, si escau, de preparar una demanda d'empara.

Els darrers anys hem identificat com l'elevat cost del lloguer, la poca oferta de pisos de lloguer, i menys amb algun tipus de protecció, dificulten el dret a l'habitatge.

També s'ha constatat l'augment del fenomen d'ocupació d'habitatges, amb les mancances que això suposa: falta d'aigua i llum, falta de seguretat i insalubritat.

S'han elaborat, durant el 2020, 26 informes d'exclusió residencial, tenint en compte que s'ha protegit per llei evitar iniciar processos de desnonament durant el període d'estat d'alarma. També hem fet ajuts econòmics a 38 persones per ajudar a pagar el lloguer de l'habitatge i hem hagut d'ubicar 75 persones en una pensió durant un període de temps. Aquesta xifra ha augmentat molt respecte de l'any passat, que vam reubicar 7 persones. La manca d'habitatges socials a la comarca per atendre situacions d'emergència i per donar resposta a la necessitat d'allotjament a les persones en situació d'exclusió residencial, fa que haguem de recórrer a les pensions, que, des de l'àmbit privat, ens faciliten la possibilitat de garantir l'allotjament en determinades situacions. L'import total de les factures de pensions és de 123.574,88 €.

3.4.3 Dificultats per a la inserció socioeducativa

ODS 4. EDUCACIÓ DE QUALITAT

Cerca proporcionar a tothom accés a l'educació, la formació i el ple desenvolupament del seu potencial. Vol garantir l'accés a la primera infància i a un ensenyament preescolar de qualitat. També lluita perquè tothom acabi l'ensenyament primari i secundari, i que aquest sigui gratuït, equitatiu i de qualitat. També de qualitat i professional ha de ser l'educació superior. A més,

l'educació que rebi l'estudiant ha de promoure el desenvolupament sostenible: drets humans, igualtat de gènere, promoció d'una cultura de pau, estil de vida saludables, etc. Per complir aquest objectiu, des del Consorci impulsem ajudes a les famílies i un servei adreçat als joves per evitar al seva exclusió.

En els darrers temps, l'escolarització dels infants menors de tres anys ha esdevingut un àmbit d'una especial rellevància social per la prevalença de les desigualtats socials en el sistema educatiu. És per això que una actuació preventiva per millorar la igualtat d'oportunitats és possibilitar l'accés a les llars d'infants municipals i de la Generalitat d'aquelles famílies que econòmicament no s'ho poden permetre. L'any 2020 això ha significat ajuts a 45 infants.

El *Servei de joves*, destinat a joves de 18 a 25 anys, d'Olot i comarca que presenten dificultats personals, familiars i socials. L'objectiu és prevenir l'exclusió social dels joves, fomentant-ne la formació i inserció laboral i millorant les seves habilitats socials i emocionals. Aquest servei ha atès 145 joves (85% nois).

L'Espai Obert, al qual els joves poden accedir lliurement i on poden rebre suport o orientació de l'educadora. Es fan entrevistes individuals, s'ofereix un espai de trobada, amb els serveis existents com ordinadors, wifi, bugaderia, dutxa, zona office per esmorzar, etc. Hi han participat, en aquest any 2020, 12 joves.

El Projecte Grup dels dilluns dona atenció a joves acabats d'arribar d'entre 16 i 24 anys que no poden accedir a cap recurs formatiu pel seu baix coneixement de l'idioma i que estan en una situació de vulnerabilitat social. Aquest projecte ha acompanyat 10 joves durant el 2020.

El *Programa beques d'activitats de lleure* és un recurs que potencia la igualtat d'oportunitats. L'objectiu principal és promoure hàbits saludables i ajudar-los a organitzar-se la setmana. Paral·lelament, es treballa el compromís i la responsabilitat d'assistir a les entrevistes, de pagar la part becada i no becada, d'assistir a l'activitat i, sobretot, la responsabilitat social de saber que són diners públics. Aquest 2020 hi han participat 10 joves en diverses activitats de lleure.

3.4.4 Dificultats per a la inserció sociolaboral

ODS 8. FEINA DIGNA I CREIXEMENT ECONÒMIC

Consisteix a crear llocs de treball dignes i amb oportunitats econòmiques per a tothom. Aquest objectiu vincula la creació d'ocupació a la sostenibilitat, la creativitat i la innovació. Vol avançar cap a una economia més desmaterialitzada i circular, que assumeixi compromisos socials sobretot pensant en persones joves. Per aquest motiu des del Consorci impulsem projectes per inserir persones que, a part de treballar, tenen l'oportunitat d'adquirir uns hàbits laborals.

Projecte “Brigadilla” és un projecte implementat juntament amb l'empresa d'inserció ECOSOL, que també facilita la contractació de joves. És un projecte educatiu que pretén observar els hàbits laborals i les competències transversals dels joves.

El projecte *Treballem* es porta conjuntament amb Rocatomba, i té com a objectiu que els joves puguin viure la seva primera experiència laboral. És una oportunitat per treballar els hàbits laborals: complir l'horari, el respecte per les normes, el seguiment de les pautes que els marquen, el respecte pels companys, la iniciativa, el ritme i la responsabilitat vers el material i l'espai, l'ajuda mútua, etc. Durant el 2020, han passat pel projecte 6 joves. És una xifra menor que la de l'any passat, perquè la feina va lligada als espectacles culturals.

L'empresa d'inserció El Faig, de la Cooperativa la Fageda, ha permès que durant l'any 2020 s'hagin pogut inserir 5 joves que ja treballaven a La Fageda. La Cooperativa la Fageda també té un centre especial de treball, amb 140 persones, i un servei prelaboral, que ha atès 15 persones aquest 2020.

4. ANNEXOS

Annex 1. Migracions Totals Garrotxa.

Migracions totals Garrotxa											
Any	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Migracions internes											
dins de la mateixa comarca	874	787	767	696	769	790	860	771	756	841	756
amb la resta de Catalunya											
immigracions	1142	1138	1072	987	1013	1031	1031	1079	1015	923	861
emigracions	947	913	852	952	982	931	846	900	959	1061	985
saldo migratori	195	225	220	35	31	100	185	179	56	-138	-124
amb la resta d'Espanya											
immigracions	338	413	293	300	259	223	205	227	250	242	261
emigracions	254	228	239	198	260	273	252	267	303	364	392
saldo migratori	84	185	54	102	-1	-50	-47	-40	-53	-122	-131
Migracions externes											
immigracions	1324	1076	800	638	511	430	393	410	546	605	797
emigracions	275	257	342	349	494	378	320	156	259	212	332
saldo migratori	1049	819	458	289	17	52	73	254	287	393	465
Saldo migratori total	1328	1229	732	426	47	102	211	393	290	133	210

Any	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Migracions internes											
dins de la mateixa comarca	720	716	871	762	638	712	655	611	548	550	457
amb la resta de Catalunya											
immigracions	1007	994	1022	1116	1060	1131	935	672	678	633	545
emigracions	1009	959	1013	891	749	772	635	471	457	403	422
saldo migratori	-2	35	9	225	311	359	300	201	221	230	123
amb la resta d'Espanya											
immigracions	324	327	248	275	297	296	229	164	176	129	95
emigracions	303	356	287	257	249	201	168	138	135	119	114
saldo migratori	21	-29	-39	18	48	95	61	26	41	10	-19
Migracions externes											
immigracions	1083	1195	1117	1065	800	659	344	134	109	32	55
emigracions	315	312	118	88	31	27	36	..	..	..	..
saldo migratori	768	883	999	977	769	632	308	..	..	..	..
Saldo migratori total	787	889	969	1220	1128	1086	669	..	..	..	..

Evolució migracions a la Garrotxa. 1998-2019.
Font Idescat.

Annex 2. Taula del preu mitjà del lloguer mensual

Preu mitjà del lloguer mensual			
Municipi	2018	2019	2020
Argelaguer	488,33	417,50	-
Besalú	436,21	491,13	508,92
Beuda	-	-	-
Castellfollit de la Roca	428,13	392,87	386,07
Maià de Montcal	-	-	-
Mieres	351,36	530,00	607,86
Montagut i Oix	514,00	519,62	530,00
Olot	419,54	464,22	468,82
Planes d'Hostoles, les	408,16	485,29	458,77
Preses, les	439,20	453,74	536,50
Riudaura	452,50	453,13	460,71
Sales de Llierca	-	-	-
Sant Feliu de Pallerols	369,52	485,81	460,81
Sant Ferriol	-	-	-
Sant Jaume de Llierca	422,25	424,91	451,36
Sant Aniol de Finestres	-	-	-
Santa Pau	483,38	623,75	530,00
Sant Joan les Fonts	420,89	412,24	470,19
Tortellà	426,50	492,81	507,00
Vall d'en Bas, la	483,41	477,36	535,16
Vall de Bianya, la	477,19	551,88	542,50

Preu lloguer mensual mitjà, 2020.

Font: Departament d'Habitatge de la Generalitat.

Annex 3. Índex de Vulnerabilitat Intercomarcal de Catalunya

Índex de vulnerabilitat intercomarcal de Catalunya					
Municipi	Taxa atur registral	RFDB per habitant	Renda/preu lloguer	Índex dependència Global	% Fora de la UE
Alt Camp	80,32	98,31	107,78	108,28	99,75
Alt Empordà	90,35	82,54	82,74	100,55	64,53
Alt Penedès	100,76	110,14	91,49	104,21	104,70
Alt Urgell	98,27	77,29	103,04	98,11	115,81
Alta Ribagorça	124,09	100,94	117,07	112,35	114,49
Anoia	75,91	99,62	99,57	103,40	115,09
Aran	113,89	97,00	75,65	157,53	117,62
Bages	85,28	114,08	114,04	92,82	99,74
Baix Camp	68,88	95,68	98,77	101,37	91,18
Baix Ebre	78,28	74,66	109,65	80,61	94,47
Baix Empordà	96,40	87,80	80,65	100,55	74,55
Baix Llobregat	100,90	135,10	64,58	111,13	111,41
Baix Penedès	42,60	81,23	83,24	95,67	93,50
Barcelonès	98,93	154,81	53,70	108,69	67,71
Berguedà	97,93	118,02	127,63	72,47	116,43
Cerdanya	135,19	90,43	78,34	128,23	94,23
Conca de Barberà	117,81	102,25	118,96	92,82	113,89
Garraf	77,50	127,22	58,50	116,02	113,64
Garrigues	119,39	77,29	113,87	72,07	119,10
Garrotxa	121,13	118,02	112,85	94,85	81,32
Gironès	99,00	115,39	86,33	116,02	58,52
Maresme	83,91	125,90	70,22	106,25	102,61
Moianès	116,18	112,76	101,29	111,54	118,33
Montsià	68,76	60,21	114,54	96,89	109,49
Noguera	103,80	75,97	115,13	86,31	96,75
Osona	106,72	123,28	106,04	105,44	78,48
Pallars Jussà	100,61	87,80	123,14	70,44	106,26
Pallars Sobirà	112,50	91,74	120,69	116,42	139,71
Pla de l'Estany	124,28	83,86	81,93	101,77	91,34
Pla d'Urgell	122,12	112,76	121,11	96,48	90,26
Priorat	114,16	83,86	106,59	81,43	123,91
Ribera d'Ebre	95,34	91,74	126,28	77,76	110,21
Ripollès	116,80	125,90	123,60	69,22	110,27
Segarra	132,89	83,86	120,50	113,17	54,97
Segrià	91,44	99,62	106,30	113,57	83,60
Selva	75,03	85,17	87,12	116,83	75,55
Solsonès	122,22	85,17	116,20	88,75	122,21

Tarragonès	73,08	95,68	89,66	118,46	76,97
Terra Alta	126,39	78,60	118,96	31,78	140,24
Urgell	104,58	85,17	119,69	96,89	87,05
Vallès Occidental	92,06	131,16	73,98	114,80	104,85
Vallès Oriental	94,30	121,96	78,55	118,05	115,23

*Índex de Vulnerabilitat comarcal de Catalunya.
Elaboració Pròpia*

Annex 4. Índex de vulnerabilitat de la Garrotxa

Índex de Vulnerabilitat de la Garrotxa					
Municipi	Atur Registral	Base imp. IRPF	Lloguer / BI IRPF	% fora UE	% població + 85
Argelaguer	100,01	81,85	54,79	117,10	97,90
Besalú	117,60	109,26	103,66	86,12	84,02
Beuda	71,58	90,98	100,01	95,91	142,05
Castellfollit de la Roca	100,65	81,99	84,70	89,49	72,67
Maià de Montcal	103,61	87,40	100,01	78,85	118,08
Mieres	84,79	102,29	136,82	118,09	111,77
Montagut i Oix	94,27	95,18	56,14	118,38	106,73
Olot	103,57	100,24	104,29	42,41	94,11
Planes d'Hostoles, les	109,90	75,66	88,82	86,36	76,45
Preses, les	116,28	126,38	114,52	111,97	109,25
Riudaura	114,68	133,30	113,65	120,23	109,25
Sales de Llierca	47,02	66,60	100,01	123,13	140,79
Sant Feliu de Pallerols	117,69	121,43	140,54	75,91	90,33
Sant Ferriol	55,22	80,22	100,01	115,01	105,47
Sant Jaume de Llierca	102,25	108,75	109,45	80,56	57,53
Sant Aniol de Finestres	88,08	62,43	100,01	107,07	115,56
Santa Pau	111,86	113,27	86,13	108,78	100,42
Sant Joan les Fonts	114,96	119,09	117,30	85,74	90,33
Tortellà	113,82	99,01	100,09	108,78	86,54
Vall d'en Bas, la	121,98	122,20	93,11	119,61	105,47
Vall de Bianya, la	110,17	122,49	95,96	110,49	85,28

*Índex de Vulnerabilitat municipal de la Garrotxa.
Elaboració Pròpia.*

5. BIBLIOGRAFIA

---

i IDESCAT. Pensió contributiva mitjana de la Seguretat Social per tipus i sexe. Mes de desembre. Règim general. Garrotxa: <http://www.idescat.cat/pub/?id=pens&n=7786&geo=com%3A19&t=201900>

Catalunya: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=anuals&n=10428>

ii Diputació de Barcelona. Índex de Vulnerabilitat Social. <https://www.diba.cat/menugovernlocal/ivso>

iii Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. «Mortalitat a Catalunya». Estadística. En línia a: [Consulta: 1 setembre 2016].

iv DGAIA. INFORME ESTADÍSTIC MENSUAL Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicas/07infanciaiadolescencia/dades_sistema_proteccio/2020_12_informe_DGAIA.pdf

L'informe de l'Estat dels serveis socials de la Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social i Família. Barcelona, 2015